

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้
พระราชทานผ่านศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำนำ

การพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการพัฒนาเชิงสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและหลากหลายชาติพันธุ์ ผ่านกระบวนการพัฒนาอันเป็นต้นแบบอย่างมีความเจริญงอกงามทางประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ความเป็นชายแดนภาคใต้ที่ดำเนินมายาวนานต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานพระราชดำริ พระราชกระแสรับสั่ง และบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ เพื่อพสกนิกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง โดยพระราชทานพระราชดำริผ่านศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ผ่านโครงการ “ครัวโรงเรียนสู่ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และด้านการพัฒนาสุขภาพผ่านโครงการ “เก้าอี้สุขใจ ร้อยรักสู่ครอบครัว” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยพระราชปณิธานอันแน่วแน่ ที่จะดูแลประโยชน์สุขของพสกนิกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้น จึงน้อมนำแนวพระราชดำริและพระราชกระแสรับสั่งในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี มาขยายผลสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมบูรณาการการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสืบสาน รักษา ต่อยอดการดำเนินงานตามรอยพระยุคลบาท เพื่อขับเคลื่อนงานในมิติการพัฒนาและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ นำไปสู่ความสงบสุข ร่มเย็นของประชาชน ภายใต้ร่มพระบารมีสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในนามผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขอน้อมนำพระราชดำริและพระราชกระแสรับสั่งในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ในการแก้ไขและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุขในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนโดยเร็ว

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

สารบัญ

หน้า

คำนำ ๓

สารบัญ ๔

ส่วนที่ ๑ การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๕

๑.๑ พระราชดำริด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ๗

โครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน”อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๒ พระราชดำริด้านการพัฒนาสุขภาพ ๑๒

โครงการ “เก้าอี้สุขใจ ร้อยรักสู่ครอบครัว” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส่วนที่ ๒ การพัฒนาเพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่ง ๒๑

๒.๑ การให้ความช่วยเหลืองานทะเบียนราษฎรแก่คนไทยที่พำนักในประเทศมาเลเซีย การแก้ไขปัญหาคนไทยไร้สัญชาติหรือบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร (การตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม DNA) ๒๓

๒.๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒๗

๒.๓ การสอนภาษาไทยของคนสยามในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ๓๓

๒.๔ การขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๓๕

ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานด้านพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ๔๑

๓.๑ การสนับสนุนงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔๓

๓.๒ การอำนวยการความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ๔๕

๓.๓ การพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ๔๗

๓.๔ การพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ๕๔

๓.๕ การเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือ ๕๖

๓.๖ การพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล ๕๗

๓.๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕๙

คณะผู้จัดทำ ๖๒

ส่วนที่ ๑

การพัฒนาตามแนวโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ส่วนที่ ๑
การพัฒนาตามแนวโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๑ พระราชดำริด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

พระราชดำริพระราชทาน

เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ (เป็นการส่วนพระองค์) พระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมนี้ พระราชทานพระราชดำริเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

"ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปส่งเสริมและขยายผลการทำงานขยายผลแนวพระราชดำริฯ โครงการอาหารกลางวัน "ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน"

.....

พระราชดำริพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

และต่อมา เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ (เป็นการส่วนพระองค์) ในการพระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมนี้ พระราชทานพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

"นักเรียนโครงการครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน เมื่อได้รับโอกาสทางการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาด้านการเกษตรจากมหาวิทยาลัยแล้ว ขอให้ช่วยกันสร้างโอกาสการกลับไปทำงานในที่บ้าน เพื่อพัฒนาถิ่นฐานบ้านเกิดของตัวเองด้านการเกษตร เป็นกำลังหลักในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป"

.....

พระราชดำริพระราชทาน แก่ พลเรือตรี สมเกียรติ ผลประยูร เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันพุธที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

การน้อมนำพระราชดำริ สู่ การปฏิบัติ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแนวพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ข้างต้น สู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ให้เกิดประโยชน์และความสุขต่อประชาชน ตามพระราชปณิธาน ผ่าน **โครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ**

อนึ่ง โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานชื่อทุนการศึกษาดังกล่าว (ทั้งในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) ว่า ***“วรเกษตรเมธี”*** อันหมายถึง ทุนการศึกษาเพื่อสร้างนักปราชญ์ด้านการเกษตรผู้เป็นเลิศ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่นักเรียนทุนการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้โครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมนี้ พระราชทานพระราชานุญาตให้เชิญอักษรพระนามาภิไธย “ส.ธ.” ประดับชื่อทุนการศึกษาด้วย อันนำมาสู่ความปลาบปลื้มใจและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ มีเป้าหมายการพัฒนาและกระบวนงานพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อส่งเสริม ต่อยอด และขยายผลแนวพระราชดำริโครงการอาหารกลางวันให้นักเรียนนำความรู้ เทคนิคและทักษะการเพาะปลูกเกษตรกรรม เพื่อเป็นอาหารกลางวันของโรงเรียนไปประยุกต์และต่อยอดเป็นอาหารสำหรับครอบครัวในมื้อเช้าและมื้อเย็น เพื่อให้มีวัตถุดิบประกอบอาหารที่มีคุณภาพถูกหลักโภชนาการตามความต้องการในแต่ละช่วงวัย ขณะเดียวกัน จะได้นำไปสู่การลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้กับนักเรียน และครอบครัวในระหว่างที่ยังคงศึกษาหาความรู้ในเยาว์วัย อีกทั้งเป็นการปลูกฝังความรักที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมและสืบสานอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

๑. การขยายผลโครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันส่งเสริมและขยายผลแนวพระราชดำริ โดยให้นักเรียนจากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายโครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นำแนวทางและหลักการพัฒนาตามโครงการฯ ไปขยายผลสู่การทำเกษตรในครัวเรือน

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชดำริที่ผ่านมา ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๗) มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๑ โรงเรียน และมีนักเรียนเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๓ คน

๒. การคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัล

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับศูนย์ขับเคลื่อนการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และสำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายโครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีความรัก ความสนใจในอาชีพเกษตร และสามารถนำวิชาการเกษตรไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้ตามเป้าหมาย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีนักเรียนต้นแบบด้านการเกษตรที่ได้รับทุนวรเกษตรเมธี จำนวน ๖๑ คน รายละเอียดตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ สรุปจำนวนผู้ได้รับทุนวรเกษตรเมธี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๘

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนผู้ได้รับทุน	ภูมิลำเนาของผู้ที่ได้รับทุน
๑	นราธิวาส	๑๑	อำเภอศรีสาคร ๑ คน อำเภอตากใบ ๔ คน อำเภอสุคิริน ๔ คน อำเภอเจาะไอร้อง ๑ คน อำเภอเมืองนราธิวาส ๑ คน
๒	ปัตตานี	๑๒	อำเภอยะหริ่ง ๒ คน อำเภอยะรัง ๑ คน อำเภอสายบุรี ๓ คน อำเภอมายอ ๑ คน อำเภอโคกโพธิ์ ๑ คน อำเภอหนองจิก ๒ คน อำเภอเมืองปัตตานี ๒ คน
๓	ยะลา	๑๔	อำเภอบันนังสตา ๒ คน อำเภอธารโต ๒ คน อำเภอรามัน ๒ คน อำเภอยะหา ๒ คน อำเภอกาบัง ๑ คน อำเภอเบตง ๓ คน อำเภอเมืองยะลา ๒ คน
๔	สงขลา	๑๒	อำเภอเทพา ๔ คน อำเภอจะนะ ๕ คน อำเภอนาทวี ๓ คน
๕	สตูล	๑๒	อำเภอท่าแพ ๒ คน อำเภอละงู ๕ คน อำเภอทุ่งหว้า ๒ คน อำเภอเมืองสตูล ๓ คน
รวม		**๖๑**	

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชดำริที่ผ่านมา ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๘) ปรากฏข้อมูลว่า มีนักเรียนต้นแบบด้านการเกษตรที่ได้รับการคัดเลือกและเสนอชื่อเพื่อเข้ารับพระราชทานรางวัลจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน ๖๑ คน จำแนกตามสังกัดของสถานศึกษา ดังนี้

๑. กลุ่มที่ ๑ นักเรียนทุน “วรเกษตรเมธี” กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๔๒ คน ประกอบด้วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๒๖ คน และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน ๑๖ คน

๒. กลุ่มที่ ๒ นักเรียนทุน “วรเกษตรเมธี” กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน ๙ คน คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

๓. กลุ่มที่ ๓ นักเรียนทุน “วรเกษตรเมธี” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑๐ คน กำลังศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๖

หมายเหตุ มีนักเรียน จำนวน ๒ คน ไม่ได้รับการจัดสรรทุนการศึกษาตามโครงการฯ เนื่องจากไม่ได้ศึกษาต่อสาขาการเกษตรหรือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และไม่เป็นไปตามบันทึกความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการ “ครัวโรงเรียน สู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรแก่นักเรียนทุนวรเกษตรเมธี

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ ด้านการเกษตรสำหรับนักเรียนทุนวรเกษตรเมธีอย่างต่อเนื่อง โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ นำนักเรียนทุน วรเกษตรเมธี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๖ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ และระดับอุดมศึกษา เข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะด้านการเกษตร ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (พืชสวน) อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (เมื่อวันที่ ๒๐-๒๕ เมษายน ๒๕๖๘)

๔. การสร้างโอกาสในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา สาขาเกษตรในสถาบันการศึกษาของรัฐ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการรับนักเรียนทุนวรเกษตรเมธีเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชดำริ

๔.๑ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือรับนักเรียนต้นแบบด้านการเกษตร เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ในคณะทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นมา ปัจจุบันมีนักเรียนทุนวรเกษตรเมธี กำลังศึกษาอยู่ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน ๙ คน ประกอบด้วย สาขาเกษตรศาสตร์ จำนวน ๘ คน และสาขาสัตวศาสตร์ จำนวน ๑ คน

๔.๒ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้อนุมัติให้จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ “ครัวโรงเรียนสู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากโครงการทุนอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖ ทุนการศึกษาปีละ จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีผู้ได้รับทุนอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๒ คน และจะเข้ารับการพิจารณาทุนประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๗ คน (หลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นไปตามที่กระทรวง อว. กำหนด)

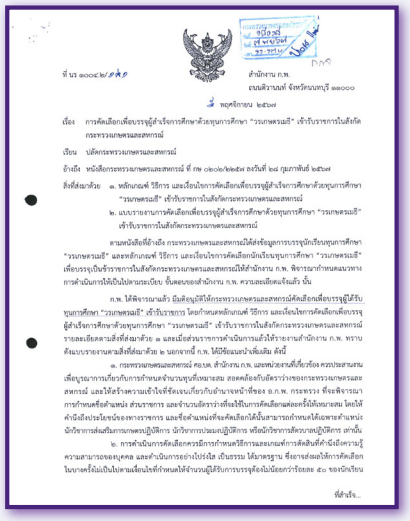

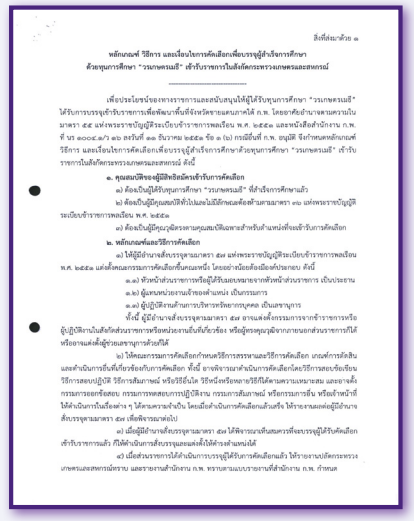
๕. การสร้างโอกาสสู่การบรรจุเป็นข้าราชการในบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อการพัฒนามาตุภูมิ

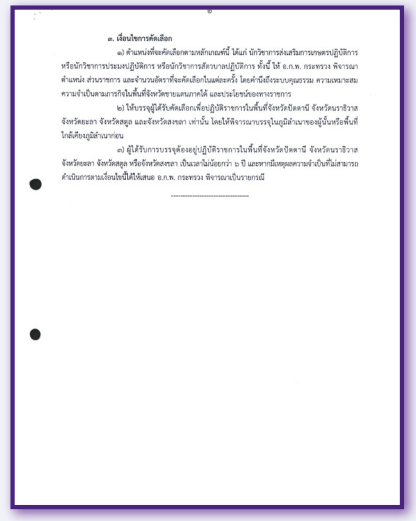
เป้าหมายสำคัญของการพัฒนานักเรียนทุนวรเกษตรเมธีให้สามารถนำความรู้ วิชาและประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาและพัฒนา ภายใต้ “ข้าราชการที่ดีของพื้นที่” เพื่อนำองค์ความรู้และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาภูมิลำเนาบ้านเกิดของตัวเองให้เกิดการพัฒนาที่สูงขึ้น ผ่านเกษตรกรรมที่มีประสิทธิภาพสูง แม่นยำและใช้หลักความรู้ วิชาการ วิจัย การศึกษาทดลองและต้นแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเกษตรกรรมแบบเดิม การยกระดับการเกษตรของพื้นที่ไปสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยี การจัดการข้อมูลข่าวสาร การบริหารธุรกิจเกษตร การแปรรูปและการตลาด เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพิ่มสูงขึ้น

ผลจากการดำเนินการ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีมติเห็นชอบร่วมกันในการ**บรรจุเข้ารับราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในอนาคต** ซึ่งในขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้มีมติเห็นชอบในการบรรจุเป็นข้าราชการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกำหนดเป้าหมายการบรรจุนักเรียนทุนวรเกษตรเมธี เป็นข้าราชการรายแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมุ่งมั่นอย่างสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ข้างต้นสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์และความสุขต่อประชาชนตามพระราชปณิธาน ผ่าน**โครงการ “ครัวโรงเรียนสู่ ครัวบ้าน” อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจะกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังนี้**

๑. การขยายผลการขับเคลื่อนงานตามแนวพระราชดำริ และค้นหานักเรียนที่มีความรักความสนใจในอาชีพเกษตรกรรม เพื่อเป็นการสืบสานอาชีพเกษตรกรรมตามแนวพระราชดำริ และเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่

๒. การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรแก่นักเรียนทุนวรเกษตรเมธี ให้มีองค์ความรู้และประสบการณ์ตรงในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศนำมาขยายผลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. การส่งเสริมและเรียนรู้อารยเกษตรกรรมเพื่อสร้างสรรค์เกษตรกรจิตอาสาและการอนุรักษ์การเกษตรในวิถีถิ่นชายแดนใต้

๔. กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการใช้ทุนการศึกษาของนักเรียนทุนวรเกษตรเมธีทุกระดับชั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการ

๕. การบรรจุนักเรียนทุนวรเกษตรเมธี (คนแรก) เพื่อเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในภูมิลำเนาของตนหรือในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๒ พระราชดำริด้านการพัฒนาสุขภาพ

พระราชดำริพระราชทาน

เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ (เป็นการส่วนพระองค์) พระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พระราชทานพระราชดำริเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสุขภาพประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

“...ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อยอดการพัฒนาโครงการสืบสานแนวพระราชดำริฯ “เก้าอี้ สุขใจ ร้อยรักสู่ครอบครัว...”

“...ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อยอดการพัฒนา ภายหลัง เด็กพิเศษเหล่านี้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น เมื่อสามารถยืนขึ้นได้แล้ว จำเป็นจะต้องได้รับการตัดรองเท้าที่เหมาะสมกับข้อเท้าเพื่อช่วยในการพัฒนาและฟื้นฟูสมรรถภาพในระยะต่อไป...”

“...ให้พิจารณาแนวทางการช่วยเหลือเด็กพิเศษที่อยู่พื้นที่ห่างไกลให้เข้ามารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ/สถานฟื้นฟูสมรรถภาพของรัฐในตัวเมืองยะลา จะทำให้มีการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น...”

.....

พระราชดำริพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
และนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑
อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

“...ขอให้ ศอ.บต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าไปช่วยเหลือพ่อแม่ของเด็กพิการในพื้นที่ด้วยการฝึกอาชีพ และพิจารณาจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของพ่อแม่ให้สามารถขายได้ เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดูแลครอบครัวต่อไป...”

.....

พระราชดำริพระราชทาน แก่ พลเรือตรี สมเกียรติ ผลประยูร เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑
อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

“...การมีรถสิริเวชยาน กายอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเก้าอี้สุขใจ รองเท้าสั่งตัดหรืออื่น ๆ เป็นสิ่งที่ดี ที่ช่วยให้เด็กได้รับการฝึกพัฒนาการที่ดีจนสามารถเดินได้เช่นปกติ อยากให้มีกายอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วนกับเด็กที่ขาดแคลนและจำเป็นจะต้องใช้กายอุปกรณ์ในการมีพัฒนาการตามสภาพร่างกายที่เหมาะสม...”

“...ขอให้พยายามค้นหาบุคคลที่ตกหล่นและจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูร่างกาย ให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่ รวมทั้งพ่อแม่ของเด็ก โดยให้การช่วยเหลือด้านอาชีพ เพื่อให้มีเวลาฟื้นฟูและพัฒนาร่างกายของลูกหลานตนเองได้อย่างต่อเนื่อง...”

.....

พระราชดำริพระราชทาน แก่ พลเรือตรี สมเกียรติ ผลประยูร เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
และทีมบุคลากรทางการแพทย์
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑
อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

โครงการ “เก้าอี้ สุขใจ ร้อยรักสู่ครอบครัว”
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. กิจกรรมขยายผลนวัตกรรม “เก้าอี้ สุขใจ” สู่ “รองเท้าสั่งตัด”

การน้อมนำพระราชดำริ สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ น้อมนำแนวพระราชดำริในการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการทางการเคลื่อนไหวหรือพิการซ้ำซ้อนให้กล้ามเนื้อมีความแข็งแรง สามารถนั่งเก้าอี้ที่ออกแบบเฉพาะราย (รองเท้าสั่งตัด) โดยมีเป้าหมายให้เด็กพิการซ้ำซ้อน มีพัฒนาการที่เหมาะสม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถศึกษาต่อในศูนย์การศึกษาพิเศษหรือโรงเรียนศึกษาพิเศษ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการเพื่อส่งมอบอุปกรณ์ให้กับเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

(๑) โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ โรงพยาบาลสตูล และโรงพยาบาลสงขลา สนับสนุนด้านวิชาการ และบุคลากรทางการแพทย์

(๒) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล และสงขลา) จัดระบบสวัสดิการเพื่อคนพิการและครอบครัว รวมทั้งการค้นหากลุ่มคนพิการซ้ำซ้อน ร่วมขับเคลื่อนแนวทางการส่งเสริมอาชีพ

(๓) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด (ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล และสงขลา) สนับสนุนบุคลากร (นักกายภาพบำบัด) และการติดตามลงพื้นที่สำรวจ ตรวจ ประเมิน และส่งต่อเข้ากระบวนการให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งการค้นหาเด็กพิการทางสมองที่มีความจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ

(๔) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสนับสนุนด้านวิชาการ และบุคลากร รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่ สำรวจ ติดตาม และฟื้นฟูสมรรถภาพ

(๕) สมาคมคนพิการ ภาคประชาสังคม บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมค้นหากลุ่มเป้าหมาย สำรวจความต้องการการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น และส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทานจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ปัตตานี และยะลา) ร่วมสนับสนุนเด็กในศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทานผลิตเก้าอี้ สุขใจ ส่งมอบให้กับเด็กพิการ

(๗) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (ยะลา นราธิวาส ปัตตานี สตูล และสงขลา) สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับซ่อมบำรุงกายอุปกรณ์เพื่อคนพิการ

(๘) สถาบันการอาชีวศึกษา โรงพยาบาลละงู โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลศรีสาคร โรงพยาบาลเจาะไอร้อง สนับสนุนบุคลากรในการดำเนินการซ่อมบำรุงรักษาอุปกรณ์ช่วยความพิการ อาทิ เตียง รถเข็น เป็นต้น

เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อให้เด็กพิการได้รับการฝึกพัฒนาการที่ดี สามารถเดินได้เช่นปกติ และให้มีกายอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วนเพียงพอกับเด็กที่ขาดแคลนและจำเป็นจะต้องใช้กายอุปกรณ์ในการฝึกพัฒนาการตามสภาพร่างกายที่เหมาะสม

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ทีมแพทย์ให้ความเห็น ควรสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยความพิการ รวมทั้งสิ้น ๓๕๘ ราย ประกอบด้วย รองเท้าสั่งตัด จำนวน ๑๕๐ ราย เก้าอี้สุขใจ จำนวน ๘๒ ราย เตียงฝึกยืน จำนวน ๕๘ ราย วอล์คเกอร์ จำนวน ๖๘ ราย และเก้าอี้สุขใจ โดยเฉพาะรองเท้าสั่งตัด แพทย์เวชกรรมฟื้นฟู เป็นผู้พิจารณาความบกพร่องทางร่างกายเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาในการได้รับรองเท้าสั่งตัด

๒. เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๘ ได้สนับสนุนอุปกรณ์ไปแล้ว จำนวน ๑,๘๗๙ ราย จากการติดตามประเมินผลโดยรวมแล้วมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามลำดับ ผลเป็นที่น่าพอใจของแพทย์และผู้ปกครอง

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทั้ง ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สำรวจเด็กพิการในพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยความพิการ ให้ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ทุกราย

๒. ประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวหลังจากได้รับอุปกรณ์ช่วยความพิการ “รองเท้าสั่งตัดและเก้าอี้ สุขใจ” เพื่อนำข้อมูลพิจารณาร่วมกับสำนักงานสาธารณสุข ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยความพิการให้เหมาะกับแต่ละบุคคล ตลอดจนเพื่อส่งต่อข้อมูลให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนำไปวิเคราะห์วางแผนแนวทางการช่วยเหลือเพื่อให้เด็กพิการมีพัฒนาการการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้น

๓. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ ศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทาน และศูนย์ซ่อมสร้างกายอุปกรณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการจัดทำอุปกรณ์ช่วยเหลือความพิการ อาทิ เก้าอี้สุขใจ เตียงฝึกยืน และวอล์คเกอร์ มอบให้ทางศูนย์การศึกษาพิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นำไปใช้กับเด็กพิการในหน่วยงานตนเอง

๒. กิจกรรมนวัตกรรมบริการทางการแพทย์เคลื่อนที่ สาธารณสุขเชิงรุก “สิริเวชยาน” บริการประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

การน้อมนำพระราชดำริ สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และโรงพยาบาลในพื้นที่ที่รับผิดชอบดูแลรถสิริเวชยาน ทั้ง ๕ จังหวัด ประกอบด้วย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส โรงพยาบาลปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี โรงพยาบาลบางกล่ำ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา และโรงพยาบาลสตูล อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ดำเนินการออกให้บริการประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง รวดเร็ว และตรงเป้าหมาย

เป้าหมายการพัฒนา

การให้บริการทางการแพทย์ครอบคลุมประชาชนกลุ่มเป้าหมายกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลโดยร่วมกับจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และหน่วยงานในพื้นที่ ออกให้บริการทางการแพทย์

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

โรงพยาบาลที่รับผิดชอบรถสิริเวชยาน และหน่วยงานในพื้นที่ออกให้บริการทางการแพทย์เชิงรุก โดยให้บริการด้านการฟื้นฟูสุขภาพคนพิการ ผู้สูงอายุ ตรวจสุขภาพทั่วไป คัดกรองมะเร็งเต้านม เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ออกให้บริการประชาชน ดังนี้

๑. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชยะหา	จำนวน ๔ ครั้ง	มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๕๘ ราย
๒. โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก	จำนวน ๕ ครั้ง	มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๔๒ ราย
๓. โรงพยาบาลปัตตานี	จำนวน ๑๐ ครั้ง	มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๑๕๖ ราย
๔. โรงพยาบาลบางกล่ำ	จำนวน ๑๑ ครั้ง	มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๑๕๐ ราย
๕. โรงพยาบาลสตูล	จำนวน ๗ ครั้ง	มีผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๓๓๕ ราย

รวมจำนวน ๓๗ ครั้ง มีประชาชนเข้ารับบริการ จำนวน ๗๔๑ ราย ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๘ การออกให้บริการของรถสิริเวชยาน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๙๗ ครั้ง และมีผู้รับบริการรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔,๖๙๒ ราย

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กำหนดเป้าหมายการบูรณาการร่วมกับโรงพยาบาลที่รับผิดชอบรถสิริเวชยาน และสำนักงานสาธารณสุข ออกให้บริการทางการแพทย์เชิงรุกทุกมิติแก่ประชาชนให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และสร้างเครือข่ายการดูแลเด็กพิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ให้สามารถเข้ารับบริการขั้นพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างทั่วถึง

๓. กิจกรรมศูนย์ซ่อมสร้างกายอุปกรณ์สำหรับคนพิการในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

การน้อมนำพระราชดำริ สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ บูรณาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด สถาบันการอาชีวศึกษา และโรงพยาบาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย โรงพยาบาลละงู โรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลศรีสาคร และโรงพยาบาลเจาะไอร้อง เพื่อช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานและขยายผลแนวทางการซ่อม บำรุง รักษา อุปกรณ์ช่วยเหลือความพิการที่ชำรุด เสียหาย ให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ และส่งต่อแก่ผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้กายอุปกรณ์ต่อไป

เป้าหมายการพัฒนา

เปิดพื้นที่การบริการซ่อม บำรุง รักษา อุปกรณ์ช่วยเหลือความพิการในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองเด็กพิการในการจัดหาอุปกรณ์ชิ้นใหม่ หรือนำไปมอบให้กับผู้พิการที่มีความต้องการแต่ขาดทุนทรัพย์ในการซ่อม บำรุง กายอุปกรณ์

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

๑. การประชุมร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อกำหนดกรอบงาน และแนวทางในการดำเนินการ โดยมอบหมายแต่ละหน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์และชิ้นส่วนอะไหล่คนพิการ เพื่อนำไปใช้ในการซ่อมกายอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย

๑.๒ สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หน่วยงานที่มีความพร้อมเป็นหน่วยซ่อม บำรุง รักษา กายอุปกรณ์คนพิการให้มีสภาพสมบูรณ์ เมื่อจัดซ่อมเรียบร้อยแล้ว จะดำเนินการส่งต่อให้กับผู้พิการ หรือหน่วยงานต่อไป

๑.๓ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับคนพิการที่ชำรุด ไม่สามารถใช้งานได้ อาทิ รถเข็น วอล์คเกอร์ เป็นต้น

๒. การจัดตั้งศูนย์ซ่อมสร้างกายอุปกรณ์ในแต่ละจังหวัด ในเบื้องต้นศูนย์ซ่อมสร้างกายอุปกรณ์ดำเนินการเปิดอย่างเป็นทางการ ครบถ้วนทั้ง ๕ จังหวัด ดังนี้

จังหวัดปัตตานี จำนวน ๖ ศูนย์

๑. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี อำเภอหนองจิก
๒. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี
๓. วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี
๔. วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี อำเภอสายบุรี
๕. สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ๒๓ ปัตตานี อำเภอเมืองปัตตานี
๖. ศูนย์ซ่อมประจำตำบลปุโละปุโย อำเภอหนองจิก

จังหวัดสตูล จำนวน ๒ ศูนย์

๑. วิทยาลัยเทคนิคสตูล อำเภอเมืองสตูล
๒. โรงพยาบาลละงู อำเภอละงู

จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๖ ศูนย์

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนราธิวาส อำเภอเมืองนราธิวาส
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตะมะยูง อำเภอศรีสาคร
๓. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนิคมปิเหล็ง อำเภอเจาะไอร้อง
๔. ศูนย์ปันสุขชุมชนประจำอำเภอตากใบ
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลแว้ง อำเภอแว้ง
๖. เทศบาลตำบลมะรือโบตก อำเภอระแงะ

จังหวัดยะลา จำนวน ๓ ศูนย์

๑. วิทยาลัยเทคนิคยะลา อำเภอเมืองยะลา

๒. ชมรมกีฬาคนพิการจังหวัดยะลา อำเภอเมืองยะลา

๓. โรงพยาบาลยะลา อำเภอเมืองยะลา

จังหวัดสงขลา จำนวน ๓ ศูนย์

๑. ศูนย์ซ่อมสร้างสุขชุมชนวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่

๒. ศูนย์ซ่อมสร้างสุขชุมชนเทศบาลเมืองสะเดา อำเภอสะเดา

๓. ศูนย์ซ่อมสร้างสุขชุมชนวิทยาลัยการอาชีพนาทวี อำเภอนาทวี

จังหวัดสตูล จำนวน ๒ ศูนย์

๑. ศูนย์ซ่อมอุ่นใจวิทยาลัยเทคนิคสตูล อำเภอเมือง ๒. ศูนย์ซ่อมอุ่นใจโรงพยาบาลละงู อำเภอละงู

๓. สถิติผู้เข้ารับบริการในการซ่อม บำรุง กายอุปกรณ์ในศูนย์ซ่อมสร้าง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๕๘ รายการ ดังนี้

๑. ศูนย์ซ่อมสร้างประจำจังหวัดยะลา จำนวน ๖๙ รายการ

๒. ศูนย์ซ่อมสร้างประจำจังหวัดปัตตานี จำนวน ๖๙ รายการ

๓. ศูนย์ซ่อมสร้างประจำจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๓๖ รายการ

๔. ศูนย์ซ่อมสร้างประจำจังหวัดสงขลา จำนวน ๘๒๐ รายการ

๕. ศูนย์ซ่อมสร้างประจำจังหวัดสตูล จำนวน ๖๔ รายการ

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทั้ง ๕ จังหวัด (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล) และโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยมีแผนการดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์การจัดตั้งศูนย์ซ่อม สร้างกายอุปกรณ์ในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ เพื่อเชิญชวนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เข้ารับบริการ

๒. ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลกายอุปกรณ์ที่ชำรุด เสียหาย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการซ่อม บำรุง พร้อมส่งต่อให้กับเด็กพิการ ประสานนำกลับมายังหน่วยบริการในการซ่อม บำรุง จนสามารถนำกลับมาใช้ได้

๓. บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น เป็นหน่วยดำเนินการในการจัดส่งกายอุปกรณ์ที่ซ่อมแซมจนสามารถนำกลับมาใช้ ให้กับผู้ใช้กายอุปกรณ์นั้น หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๔. การอบรมพัฒนาศักยภาพช่างประจำศูนย์ซ่อมสร้างกายอุปกรณ์

๔. กิจกรรม “ส่งเสริมอาชีพผู้ปกครองเด็กพิการ”

การน้อมนำพระราชดำริ สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

พระราชทานพระราชดำริ ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วยเหลือพ่อแม่ของเด็กพิการในพื้นที่ด้วยการฝึกอาชีพ และพิจารณาจัดหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของให้สามารถขายได้ เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดูแลครอบครัว โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการนำ “วัสดุเทอร์โมรับเบอร์ (หวายเทียม)” ซึ่งเป็นวัตถุดิบผสมระหว่างพลาสติกกับยางพารา สานขึ้นรูปเป็นกระเป๋าสะพาย ของใช้หรือเฟอร์นิเจอร์ เพื่อให้ผู้ปกครองเด็กพิการสามารถสานได้ที่บ้านควบคู่กับการเลี้ยงดูบุตรหลานที่พิการได้

เป้าหมายการพัฒนา

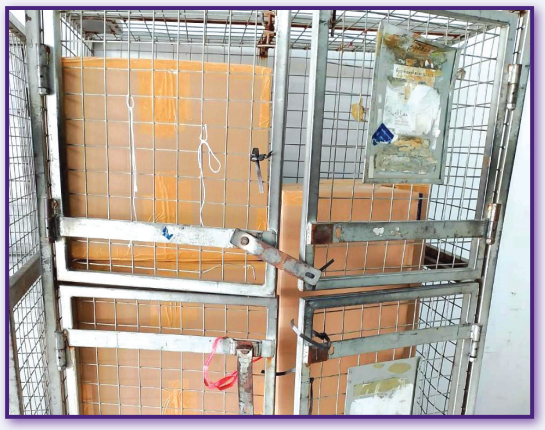
ผู้ปกครองเด็กพิการมีรายได้ควบคู่กับการเลี้ยงดูบุตรหลานที่พิการอยู่ที่บ้านได้ ตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กระบวนการพัฒนาและผลสำเร็จ

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำร่องฝึกอาชีพ “สานวัสดุเทอร์โมรับเบอร์ (หวายเทียม)” ให้กลุ่มผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัดยะลา รวม ๗ ครอบครัว โดยดำเนินการฝึกอบรมฯ จำนวน ๓ ครั้ง รวม ๑๐ วัน ผู้ปกครองสามารถสานขึ้นรูปกระเป๋าได้ ๔ รูปแบบ และเริ่มจำหน่ายผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ของโครงการ และสื่อ Social โดยเริ่มจำหน่ายเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ – สิงหาคม ๒๕๖๗ มีรายได้เข้ากลุ่มวิสาหกิจฯ จำนวน ๖๔,๕๔๐ บาท

๒. ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำร่องฝึกอาชีพ“สานวัสดุเทอร์โมรับเบอร์ (หวายเทียม)” ให้กลุ่มผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัดปัตตานี รวม ๒๕ ครอบครัว โดยดำเนินการฝึกอบรมฯ จำนวน ๒ ครั้ง รวม ๑๐ วัน ผู้ปกครองสามารถสานขึ้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ได้ ๔ รูปแบบ

๓. ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสานใจชายแดนใต้ ดำเนินการส่งเสริมอาชีพการจักสานให้แก่ผู้ปกครองเด็กพิการในพื้นที่ โดยมีรายได้เข้ากลุ่มวิสาหกิจฯ จำนวน ๑๕๕,๓๗๔ บาท (กระเช้า ๒๐๔ ใบ รายได้ จำนวน ๕๗,๑๒๐ บาท กระเป๋าขายทั่วไป รายได้ จำนวน ๒๒,๒๒๔ บาท และจัดส่งออเดอร์กระเป๋า ให้ร้านภูฟ้า รายได้ จำนวน ๗๖,๐๓๐ บาท)

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ขยายกลุ่มการฝึกอาชีพการสานหวายเทียม “เทอร์โมรับเบอร์” ไปยังกลุ่มผู้ปกครองเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยมีแผนการฝึกอบรม จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑๕ คน เพื่อให้ผู้ปกครองมีอาชีพ และรายได้สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานที่พิการได้

๒. การวางแผนการตลาดโดยการบูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด โรงพยาบาลยะลา และหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อจัดหาช่องทางการขายและตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม โดยมีแผนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ ประชุมหารือวางแผนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อมอบหมายการดำเนินงาน ประกอบด้วย

(๑) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำรวจความต้องการตลาดในพื้นที่ เช่น รูปแบบกระเป๋า และขนาดกระเป๋า

(๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สนับสนุนบุคลากรให้ความรู้ การต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด

(๓) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ

(๔) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สนับสนุนการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายตามเป้าหมาย

๒.๒ ประเมินผลติดตามการดำเนินกิจกรรม

ส่วนที่ ๒

การพัฒนาเพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่ง

ส่วนที่ ๒
การพัฒนาเพื่อสนองพระราชกระแสรับสั่ง
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๑ พระราชกระแสรับสั่งเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลืองานทะเบียนราษฎรแก่คนไทยที่พำนักอยู่ในประเทศมาเลเซีย

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พร้อมนี้ พระราชทานพระราชกระแสรับสั่งเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

“ทรงมีความห่วงใยในปัญหาคนไทยที่พำนักอยู่ในประเทศมาเลเซีย จากกรณีไม่มีสถานะทางทะเบียนและปัญหาการขาดสารอาหารของเด็กไทยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย”

.....

พระราชกระแสรับสั่งพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินปฏิบัติพระกรณียกิจ พระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมนี้ พระราชทานพระราชกระแสรับสั่ง เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

“ให้ ศอ.บต. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดหาอาชีพที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือคนไทยที่ได้รับสัญชาติที่ยังไม่มีงานทำในประเทศเหล่านี้ให้มีงานทำมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้”

.....

พระราชกระแสรับสั่งพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

และต่อมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ณ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมนี้ พระราชทานพระราชกระแสรับสั่งเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

> ***“ให้ความช่วยเหลืองานทะเบียนราษฎรแก่คนไทยที่พำนักอยู่ในประเทศมาเลเซีย”***
>
> .....
>
> พระราชกระแสรับสั่งพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
> เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑
> ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑ อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
> ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

การน้อมนำพระราชกระแสรับสั่ง สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้น้อมนำพระกระแสรับสั่ง โดยได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักทะเบียนอำเภอหรือท้องถิ่น กรมการปกครอง เพื่อช่วยเหลือคนไทยไร้สัญชาติหรือบุคคล ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือตกหล่นทางทะเบียนราษฎรให้มีบัตรประจำตัวประชาชน มีเป้าหมายการพัฒนาและกระบวนงานพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ รวมทั้งในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา ให้มีบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถเข้าถึงสิทธิ เสรีภาพและการบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ จากรัฐอย่างเท่าเทียมกับประชาชนที่มีสัญชาติไทย อันจะนำไปสู่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างเท่าเทียม

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ริเริ่มช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรแก่คนไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียให้มีบัตรประจำตัวประชาชน และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการควบคู่กันในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล โดยบูรณาการร่วมกับสถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู กรมการปกครอง สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การไร้สถานะทางทะเบียนราษฎรมีสาเหตุมาจากการตกสำรวจของทางราชการ การไม่แจ้งเกิด การทำคลอดโดยหมอตำแย การถูกทอดทิ้ง การขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการรับรองสถานะทางทะเบียน รวมถึงการขาดพยานเอกสารและพยานบุคคลเพื่อยืนยันสถานภาพในกระบวนการขอมีบัตรประจำตัวประชาชนกับกรมการปกครอง เพื่อคุ้มครองสิทธิและอำนวยความเป็นธรรมให้กับบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร การตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมความสัมพันธ์ทางสายโลหิต (Paternity DNA Testing) เป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อยืนยันว่าบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับญาติสายตรงซึ่งเป็นบุคคลสัญชาติไทย สำหรับใช้เป็นเอกสารหลักฐานประกอบการเพิ่มชื่อและการออกบัตรประจำตัวประชาชนของกรมการปกครอง สถิติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการในประเทศมาเลเซีย จำนวน ๖๗๘ คน และในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๓,๕๔๙ คน เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อประชาชนโดยตรง ทำให้ประชาชนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ตามกฎหมาย อาทิ สิทธิการรักษาพยาบาล สิทธิบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ สิทธิในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสิทธิของผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากการช่วยเหลือข้างต้นแล้ว ศอ.บต. ดำเนินการเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง โดยการติดตามการเข้าถึงสิทธิดังกล่าว และมีการส่งเสริมให้มีเครือข่ายจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA Hub) ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ โรงพยาบาลสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็นแห่งแรก และจะดำเนินการขับเคลื่อนไปยังจังหวัดยะลา ปัตตานี สงขลา และสตูล เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเข้าถึงบริการของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรได้เป็นคนไทยอย่างแท้จริง มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

• ตารางแสดงผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) ณ เมืองโกตาบารู ประเทศมาเลเซีย •

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม ณ เมืองโกตาบารู ประเทศมาเลเซีย				
	บุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร์/คนไร้สัญชาติ (คน)	บุคคลอ้างอิง (คน)	รวมทั้งหมด (คน)	ดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร์ (คน)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (คน)
๒๕๖๐	๗๔	๔๕	๑๑๙	๕๗	๑๗
๒๕๖๑	๙๐	๔๙	๑๓๙	๕๑	๓๙
๒๕๖๒	๙๒	๕๗	๑๔๙	๓๓	๕๙
๒๕๖๓	-	-	-	-	-
๒๕๖๔	-	-	-	-	-
๒๕๖๕	-	-	-	-	-
๒๕๖๖	๙๗	๔๙	๑๔๖	๗๒	๒๕
๒๕๖๗	๒๓๔	๑๒๕	๓๕๙	-	๑๖๔
๒๕๖๘	๙๑	๕๙	๑๔๔	-	-
รวมทั้งหมด	**๖๗๘**	**๓๗๘**	**๑,๐๕๖**	**๒๘๓**	**๓๐๔**

• ตารางแสดงผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ •

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา)				
	บุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร์/คนไร้สัญชาติ (คน)	บุคคลอ้างอิง (คน)	รวมทั้งหมด (คน)	ดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร์ (คน)	อยู่ระหว่างดำเนินการ (คน)
๒๕๖๐	-	-	-	-	-
๒๕๖๑	๕๓๔	๔๒๒	๙๕๖	๔๙๕	๓๙
๒๕๖๒	๕๗๓	๔๗๓	๑,๐๔๖	๓๙๙	๑๗๔
๒๕๖๓	๒๑๕	๑๘๐	๓๙๕	๑๖๐	๕๕
๒๕๖๔	๒๑๒	๑๙๓	๔๐๕	๑๕๓	๕๙
๒๕๖๕	๓๗๒	๓๖๖	๗๓๘	๒๙๕	๗๗
๒๕๖๖	๔๔๗	๓๓๖	๗๘๓	๒๕๔	๑๙๓
๒๕๖๗	๖๖๖	๔๘๑	๑,๑๔๗	๒๑๕	๔๕๑
๒๕๖๘	๕๓๐	๓๗๑	๙๐๑	-	-
รวมทั้งหมด	**๓,๕๔๙**	**๒,๘๒๒**	**๖,๓๗๑**	**๑,๙๗๑**	**๑,๐๔๘**

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะมุ่งมั่นขยายผลพระราชกระแสรับสั่งในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี และดำเนินการส่งเสริมให้มีหน่วยงานเครือข่ายในพื้นที่ (Hub) สามารถจัดเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจสารพันธุกรรม (DNA) ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น โรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ และหน่วยงานที่มีห้องปฏิบัติการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมบุคคล เป็นต้น โดยให้ประชาชนสามารถเดินทางไปรับบริการได้โดยตรง เป้าหมายสำคัญเพื่อเป็นการลดงบประมาณในการจัดกิจกรรมการจัดเก็บตัวอย่างในแต่ละครั้งลดระยะเวลา และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนไม่ต้องเดินทางไกล สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐในมิติการบริการทางการแพทย์เชิงรุกได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๒ พระราชกระแสรับสั่งเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี)

เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ (เป็นการส่วนพระองค์) พระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมนี้พระราชทานพระราชกระแสรับสั่งเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความว่า :

“ทรงเป็นห่วงในด้านวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ที่อาจตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่ไม่หวังดีแสวงหาผลประโยชน์”

.....

พระราชกระแสรับสั่งพระราชทาน แก่ นายศุภณัฐ สิรันทวิเนติ เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
และนายดนุชา สินธวานนท์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑
อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

การน้อมนำพระราชกระแสรับสั่ง สู่ การปฏิบัติ และผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้บูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่ทำการปกครองกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (นิคมสร้างตนเองฯ) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการขับเคลื่อนแนวพระราชดำริในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ให้เกิดประโยชน์และความสุขต่อประชาชนตามพระราชปณิธาน ผ่านโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวทางดำเนินงานด้านการปกครอง การตั้งถิ่นฐาน การพัฒนาการดำรงชีวิต และการเสริมสร้างความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาและกระบวนงานพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

ส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน โดยแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ได้นำมาสู่การจัดทำ “แผนการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย” เพื่อแก้ไขปัญหาอันเกิดจากความเหลื่อมล้ำและการบริการของภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ทำให้คนในชาติบางพื้นที่บางกลุ่มขาดโอกาสในการพัฒนา เกิดความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งปัญหาความไม่เข้าใจและไม่ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อและวิถีชีวิต อันอาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในฐานะหน่วยสนับสนุน ประสานงาน และอำนวยการให้หน่วยงานในพื้นที่ รับผิดชอบดูแลกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการที่จะทำให้มีคุณภาพชีวิต มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถได้รับการดูแลสุขภาพและเข้าถึงสวัสดิการภาครัฐได้ ดังนี้

๑. ด้านการบูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาและกำกับติดตามคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการขับเคลื่อนงานการพัฒนาร่วมกัน ประกอบด้วย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนราชการในจังหวัดยะลาและนราธิวาส ได้แก่ สำนักงานจังหวัด ที่ทำการปกครองจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ หน่วยเฉพาะกิจ นิคมสร้างตนเองฯ โครงการชลประทานจังหวัด และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชกระแสรับสั่ง

คณะทำงาน ฯ ได้ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๗๐ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการพัฒนา ทุกมิติ ประกอบด้วย ๓ แนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) การสร้างความเข้าใจถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ ฯ ได้แก่ การส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิมนุษยชน สิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองไทย และการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ ฯ ได้แก่ การส่งเสริมอาชีพ รายได้ และความมั่นคงทางอาหาร การดูแลสุขภาพอนามัย การอนุรักษ์วัฒนธรรมและวิถีชีวิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและที่อยู่อาศัยบนฐานวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ ฯ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้

๓) การบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการ และการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

๒. ด้านการออกเอกสารรับรองบุคคล

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ดำเนินการลงพื้นที่ติดตาม รับฟังข้อเสนอ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) รวมถึงติดตามการออกเอกสารรับรองบุคคล ร่วมกับกรมการปกครอง และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชกระแสรับสั่งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับกรมการปกครอง ติดตามการจัดทำเพิ่มบัตรประจำตัวประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ ดังนี้ *(ข้อมูลจำนวนประชากร ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๘)*

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	ที่ตั้ง	จำนวนประชากรทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้ที่ได้รับการบันทึกทะเบียนราษฎร์ (คน)		หมายเหตุ
				บันทึกแล้ว	ยังไม่รับการบันทึก	
กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย						
๑	กลุ่มบ้านนากอ	หมู่ที่ ๙ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	๖๖	๖๖	๐	
๒	กลุ่มบ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๙	หมู่ที่ 9 ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	๕๑	๔๖	๕	จำนวน ๕ คนไม่ได้รับการบันทึกในทะเบียนราษฎร์ เนื่องจากไม่ประสงค์เพิ่มชื่อ และมีการโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย
๓	กลุ่มบ้านวังไทร	หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	๑๔	๑๔	๐	
๔	กลุ่มบ้านเขาน้ำตก	หมู่ที่ ๗ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	๗๖	๕๓	๒๓	จำนวน ๒๓ คน อยู่ระหว่างดำเนินการ และบางส่วนมีการโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย
๕	กลุ่มบ้านฉลองชัย	หมู่ที่ ๔ ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา				
๖	กลุ่มบ้านภักดี	หมู่ที่ ๕ ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา				
กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย						
๗	กลุ่มบ้านตราเตาะปากู	หมู่ที่ ๗ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๓๔	๓๔	๐	
๘	กลุ่มบ้านบียีส	หมู่ที่ ๗ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๒๕	๒๕	๐	
๙	กลุ่มบ้านไอร์ลาตา	หมู่ที่ ๕ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส	๒๒	๐	๒๒	จำนวน ๒๒ คน อยู่ระหว่างดำเนินการ (จัดทำผังครอบครัวแล้ว)
๑๐	กลุ่มบ้านไอร์แตแต	หมู่ที่ ๕ ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส	๕	๒	๓	จำนวน ๓ คน ยังไม่บันทึกทะเบียนราษฎร์ เนื่องจากมีการโยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย
รวม			**๒๙๓**	**๒๔๐**	**๕๓**	

๓. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และการใช้ภาษาไทย

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดยะลา โดยสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา และอำเภอเบตง ได้ดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ด้านทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (การฟัง พูด อ่าน และเขียน) การเรียนรู้หนังสือไทยโดยไม่ละทิ้งภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิม การคิดเลขอย่างง่ายเพื่อการใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและการพัฒนาอาชีพ โดยใช้สื่อการสอนส่งเสริมทักษะอาชีพและการลงมือปฏิบัติ เช่น การทำขนม การทำอาหารอย่างง่าย สอดแทรกความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิความเป็นพลเมืองไทย ส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นด้านสุขภาพอนามัย เช่น การล้างมือ การแปรงฟัน ฯลฯ และมารยาททางสังคม เช่น การไหว้ การทำความเคารพและการขอบคุณ เป็นต้น ตามแนวทางโมเดลอัสลี (ASLI Model) และแนวทางโมเดลเบตงฮูลู (BETONG-HULU Model) ดังนี้

๑) แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบโมเดลอัสลี (ASLI MODEL)

A => Apply (การประยุกต์ใช้) เช่น ประยุกต์สื่อนวัตกรรม โดยมีการใช้สื่อ และพัฒนานวัตกรรม

S => Social (สังคม) เช่น ส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นด้านสุขภาพอนามัยและมารยาททางสังคม การคิดเลขอย่างง่าย และการสื่อสารอย่างถูกต้อง

L => learning (การจัดกระบวนการเรียนรู้) เช่น จัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ติดตามและประเมินพัฒนาการ

I => Integrate (บูรณาการ) เช่น “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์” กับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ได้แก่ ส่วนราชการในพื้นที่ ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และชุมชน

๒) แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบโมเดลเบตงฮูลู (BETONG-HULU Model)

พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยในระดับพื้นฐานเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้บริบทท้องถิ่นและภูมิปัญญาชุมชนเป็นฐานเชื่อมโยงทักษะพื้นฐานกับบริบทท้องถิ่น และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และเปิดโอกาสให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชกระแสรับสั่ง

๑. กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๙ หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวน ๑๕ คน (ช่วงอายุ ๖ - ๑๐ ปี จำนวน ๓ คน และช่วงอายุ ๓๐ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๒ คน) ได้รับการส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการคิดเลขอย่างง่ายเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน และได้รับการส่งเสริมพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นด้านสุขภาพอนามัยและมารยาททางสังคม

๒. กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) บ้านเขาน้ำตก หมู่ที่ ๗ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา จำนวน ๒๐ คน ประกอบด้วย เพศชาย ๑๒ คน และเพศหญิง ๘ คน โดยแบ่งเป็นช่วงอายุได้ ดังนี้

- ช่วงอายุ ๗ - ๑๕ ปี จำนวน ๕ คน เพศชาย ๑ คน เพศหญิง ๔ คน
- ช่วงอายุ ๑๖ - ๒๕ ปี จำนวน ๘ คน เพศชาย ๕ คน เพศหญิง ๓ คน
- ช่วงอายุ ๒๖ - ๖๐ ปี จำนวน ๗ คน เพศชาย ๖ คน เพศหญิง ๑ คน

ได้รับการส่งเสริมทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น (ฟัง พูด อ่าน เขียน) อยู่ในระดับดี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตได้จริง เช่น การซื้อ-ขายสินค้าในราคาท้องตลาด การคำนวณค่าแรงในการทำงาน มีทักษะความรู้ในการประกอบอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การดูแลสุขอนามัย เช่น การแต่งกายสะอาด การล้างมือ รู้จักดูแลเล็บ/ผม และการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นต้น

๓. กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) บ้านนากอ หมู่ที่ ๙ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย

- ผู้เรียนการรู้หนังสือไทย ช่วงอายุ ๗ - ๒๐ ปี จำนวน ๑๕ คน ได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยเพิ่มขึ้น สามารถสื่อสารขั้นพื้นฐานได้ดีขึ้น

- ผู้เรียนการฝึกทักษะอาชีพ ช่วงอายุ ๑๕ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๕ คน ได้รับองค์ความรู้และอุปกรณ์สำหรับการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การตัดผมชาย การเพาะเห็ดนางฟ้า และการเลี้ยงปลาดุก เกิดความร่วมมือระหว่างครูของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ ชุมชน และหน่วยสนับสนุน ในการพัฒนาและยกระดับการศึกษา-อาชีพ และได้รับการวางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการพึ่งพาตนเองในชุมชน

๓. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านอื่น ๆ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน รับฟังข้อเสนอ ปัญหาอุปสรรค ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ในพื้นที่จังหวัดยะลา และนราธิวาส

ผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแนวพระราชกระแสรับสั่ง

๑. ด้านการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ ปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารตามความต้องการและสอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ เช่น การเพาะปลูก การประมง และการปศุสัตว์ ได้แก่ เลี้ยงปลาในกระชังบก การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การทำปุ๋ย รวมถึงส่งเสริมทักษะอาชีพ ได้แก่ การตัดผม การทำอาหาร และการทำน้ำมันสมุนไพรใช้ในครัวเรือน เป็นต้น

๒. ด้านสาธารณสุข ดำเนินการเร่งรัดการลงทะเบียนเพื่อให้เข้าถึงสิทธิการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยความร่วมมือจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานและด้านโภชนาการ

๓. ด้านคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการจัดทำบัตรผู้สูงอายุ และบัตรประจำตัวผู้พิการ รวมถึงสวัสดิการอื่น ๆ

๔. ด้านที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้จังหวัดยะลา ดำเนินงานประสานขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่ดินจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับการเกษตรและที่อยู่อาศัย โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน จำนวน ๒ ฉบับ

๑) ในเขตนิคมสร้างตนเองเบตง จังหวัดยะลา บริเวณบ้านนากอ หมู่ที่ ๙ ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา จำนวน ๓๐ ไร่

๒) ในเขตนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ จังหวัดยะลา บริเวณพื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๙ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา จำนวน ๘๖ ไร่

ทั้งนี้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้เร่งรัดการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ได้ประสานขออนุญาตใช้ประโยชน์จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (นิคมสร้างตนเองฯ) สำหรับการเกษตรและที่อยู่อาศัยให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมุ่งมั่นอย่างสูงสุด เพื่อขับเคลื่อนพระราชกระแสรับสั่งในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์และความสุขต่อประชาชนตามพระราชปณิธาน ผ่านโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ตามแนวทางการปฏิบัติงานแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ (โอรัง อัสลี) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๓ พระราชกระแสรับสั่งด้านการสอนภาษาไทยของคนสยามในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๖ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาปฏิบัติพระราชกรณียกิจ (เป็นการส่วนพระองค์) พระราชทานเกียรติบัตรและเข็มที่ระลึกแก่ผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมนี้พระราชทานกระแสรับสั่งด้านการสอนภาษาไทยของคนสยามในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ความว่า :

“สื่อที่ได้จัดทำขึ้น ถือเป็นสื่อที่ดี และมีประโยชน์ และคนสยามในรัฐกลันตัน เขาก็คือ คนไทยเหมือนกัน”

.....

พระราชกระแสรับสั่งพระราชทาน แก่ พลเรือตรี สมเกียรติ ผลประยูร เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๖ ห้องประชุมน้อมเกล้า ชั้น ๑
อาคารศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

การน้อมนำพระราชกระแสรับสั่ง สู่การปฏิบัติ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้สนับสนุนและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้กับเยาวชนสยามในรัฐกลันตัน และเยาวชนไทยในพื้นที่ มีการวางกรอบแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนไทย – สยาม รู้จัก เรียนรู้ และเข้าใจการอยู่ร่วมกันในวิถีแห่งสังคมพหุวัฒนธรรม โดยอบรมให้ความรู้ การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและประเพณีไทย การเรียนรู้วัฒนธรรมพื้นถิ่นและประเพณีถิ่น และการส่งเสริมกิจกรรมพระพุทธศาสนาในประเทศมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ภาษาไทยให้กับชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยมากขึ้น

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

กิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม เยาวชนไทย - สยาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม เสริมสร้างความสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผ่านกิจกรรมการร่วมท่องบทสวดพระพุทธคุณ ทำนองสรภัญญะ การส่งเสริมประเพณีและพิธีการทางศาสนาพุทธให้แก่เยาวชนไทย-สยาม เช่น การถวายเทียนพรรษา การถวายผ้าอาบน้ำฝน และเครื่องไทยธรรม ณ วัดมัชฌิมาราม รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทย การอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมถึงการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่คนสยามในรัฐกลันตัน โดยการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาไทย ผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ค่ายศาสนาสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนไทย-สยาม การเรียนรู้ประเพณีและวัฒนธรรมพื้นถิ่น เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ อันก่อจะให้เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินเกิด พร้อมทั้ง สอดแทรกการอ่านภาษาไทย จากการท่องบทสวดพระพุทธคุณ ทำนองสรภัญญะ ทั้งภาษาไทยและภาษาพื้นถิ่น (ภาษาใต้เจ๊ะเหม) นำไปสู่การอนุรักษ์มรดกทางภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมไทยรวมถึง การสร้างความสามัคคี และความเข้มแข็งให้กับชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายสยามในประเทศมาเลเซีย

๒.๔ การขับเคลื่อนและการขยายผลการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ น้อมนำพระราชกระแสรับสั่งข้างต้น มาขยายผลสู่การปฏิบัติในโครงการขยายผลศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สู่โรงเรียนพระราชดำริกลุ่มโครงการกองทุนการศึกษาภาคใต้และโรงเรียนเครือข่าย ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมมือกับกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ และ ๔๔ สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ และ ๔๔ จำนวน ๘ แห่ง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากโรงเรียนสู่ชุมชน เพื่อบริการความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง

ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ขยายผลไปสู่โรงเรียนพระราชดำริกลุ่มโครงการกองทุนการศึกษาภาคใต้ และโรงเรียนเครือข่าย จำนวน ๗ แห่ง รวม ๑๕ แห่ง เป้าหมายการพัฒนาและกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนา

เพื่อส่งเสริม ต่อยอดและขยายผลให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน โดยส่งเสริมให้ผู้ปกครองนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลต่อที่บ้าน และส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการปลูกฝังความรักที่มีต่ออาชีพเกษตรกรรมและสืบสานอาชีพเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต ทำให้นักเรียนและผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สำหรับผลผลิตที่ได้ในโรงเรียนนำไปใช้ประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียน ผลผลิตที่บ้านนำมาบริโภค เพื่อลดรายจ่าย และสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

กระบวนงานพัฒนาและผลสำเร็จ

ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน ดำเนินการสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการด้านการเกษตรของโรงเรียนและชุมชน พร้อมจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการด้านการเกษตรให้กับผู้ปกครองของนักเรียน แห่งละ ๒๐ คน โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภาครัฐ และปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อนำความรู้ไปขยายผลต่อที่บ้าน เช่น การปลูกผักอินทรีย์แบบยกแคร่ การผลิตปุ๋ยหมัก การปลูกผักสวนครัวในภาชนะและวัสดุเหลือใช้ ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ในกล่องโฟมระบบน้ำนิ่ง การเพาะเห็ดฟางจากทะลายปาล์ม การเพาะเห็ดนางฟ้า การทำแหนมปลาส้ม เป็นต้น พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ และ ๔๔ จำนวน ๘ แห่ง โรงเรียนพระราชดำริกลุ่มโครงการกองทุนการศึกษาภาคใต้ และโรงเรียนเครือข่าย จำนวน ๗ แห่ง รวม ๑๕ แห่ง

ผลการดำเนินงาน

๑. โรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบยั่งยืน

๒. ผลผลิตที่ได้นำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ลดค่าใช้จ่ายและส่งเสริมโภชนาการนักเรียน

๓. ผู้ปกครองได้นำความรู้ไปต่อยอดที่บ้าน สามารถปลูกผักไว้บริโภค ลดรายจ่ายและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

๔. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตลาดนัดหลังเลิกเรียน (เดือนละ ๒ ครั้ง) โดยส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองนำผลผลิตที่ได้จากบ้านมาจำหน่าย เพื่อเป็นช่องทางสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง

ตารางที่ ๒ การขยายผลศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากโรงเรียนสู่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

- โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ และ ๔๔ จำนวน ๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม	ขยายผลสู่ครอบครัว (ครอบครัว)
๑	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านหาดทราย หมู่ที่ ๖ ตำบลธารคีรี อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา	การพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ด้วยเกษตรแปลงใหญ่ (การปลูกผักกวางตุ้งฮ่องเต้ ผักคะน้า ผักกาดขาวใหญ่ มะเขือ และพริก เป็นต้น)	๕
๒	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเชิญ พิศลยบุตร ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	การปลูกผักสวนครัวในภาชนะและวัสดุเหลือใช้	๘
๓	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพลเอกนวล – คุณหญิงบานชื่น จันทร์ตรี ตำบลธารคีรี อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา	การปลูกผักในล้อยางรถยนต์	๕
๔	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปาโจแมเราะ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	การปลูกผักไร้ดิน	๕
๕	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการท่าอากาศยาน ฯ บ้านไอร์จาดา หมู่ที่ ๘ ตำบลโคกสะตอ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส	การเพาะเห็ดฟางจากทะลายปาล์มในสวนข้างบ้าน และเกษตรรั้วกินได้ภายในครัวเรือน	๘
๖	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังวาลย์วิท ๔ บ้านวังไทร หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต จังหวัดยะลา	การปลูกผักปลอดสารพิษ	๓
๗	โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโรงงานยาสูบ ๒ บ้านสะป่อง หมู่ที่ ๓ ตำบลปะแต อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	การปลูกผักปลอดสารพิษ	๕
๘	โรงเรียนบ้านสำนักเอาะ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาแดง อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา	การทำแหนมปลาส้ม	๒

- โรงเรียนพระราชดำริกลุ่มโครงการกองทุนการศึกษาภาคใต้ และโรงเรียนเครือข่าย จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม	ขยายผลสู่ครอบครัว (ครอบครัว)
๑	โรงเรียนบ้านตะโละไกรทอง ตำบลตะโละไกรทอง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี	การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ในกล่องโฟมระบบน้ำนิ่ง	๒๐
๒	โรงเรียนบ้านป่าโอน หมู่ที่ ๖ บ้านป่าโอน ตำบลเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	การเพาะเห็ดและปลูกผักอินทรีย์	๓
๓	โรงเรียนบ้านบูเกะตา ตำบลโละจูด อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	การปลูกผักสวนครัว	๒
๔	โรงเรียนบ้านสาเมาะ หมู่ที่ ๑ ตำบลบองอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส	การเพาะเห็ดนางฟ้าเสริมรายได้	๓
๕	โรงเรียนบ้านกระอาน ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา	การปลูกผักอินทรีย์แบบยกแคร่และการผลิตปุ๋ยหมัก	๓
๖	โรงเรียนบ้านคูนายสังข์ หมู่ที่ ๖ ตำบลแค อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	การปลูกผักเพื่อสนับสนุนอาหารกลางวันของนักเรียน	๓
๗	โรงเรียนบ้านยะหอ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ดง อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส	การปลูกผักสวนครัว	๓

การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ติดตามการดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน โดยติดตามครอบครัวนักเรียนที่ดำเนินการปัจจุบันให้เกิดความต่อเนื่อง และขยายผลไปสู่ครอบครัวของนักเรียนที่มีความสนใจ พร้อมสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความรักในอาชีพด้านเกษตรกรรมสมัครเพื่อคัดเลือกเข้ารับพระราชทานทุน “วรเกษตรเมธี” ต่อไป

แผนที่ศูนย์กลางการเรียนรู้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ที่ ๔๓ และ ๔๔ จำนวน ๘ แห่ง
และโรงเรียนพระราชดำริกลุ่มโครงการกองทุนการศึกษาภาคใต้ และโรงเรียนเครือข่าย จำนวน ๗ แห่ง

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๓
ผลการดำเนินงานด้านพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๑ โครงการสนับสนุนงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๑.๑ การอุดหนุนแก่องค์กรศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่งเสริมให้ผู้นำศาสนาทุกระดับได้ปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแพร่หลักคำสอนทางศาสนาที่ถูกต้อง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๔ เรื่อง ผ่านกิจกรรมจ่ายค่าตอบแทนรายเดือนของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น และคณะกรรมการประจำมัสยิด ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – มิถุนายน ๒๕๖๘ โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะกรรมการประจำมัสยิด จำนวน ๒,๕๙๕ มัสยิด รวม ๓๘,๙๒๕ คน และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๑๕๐ คน และจัดอบรมประชุม เพื่อติดตามประเมินผลประจำเดือนของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทุก ๆ เดือน

๓.๑.๒ การสนับสนุนกิจกรรมบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ

บัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ เป็นผู้แทนของภาครัฐในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐกับภาคประชาชนในระดับหมู่บ้านและตำบล โดยมีหน้าที่ในการสื่อสาร เร่งรัด ผลักดัน สนับสนุน และติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรม ตลอดจนการประเมินผลตามแผนปฏิบัติการของกระทรวง ทบวง กรม และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิผล ทั้งนี้ ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิ ประกอบด้วย การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์หรือนโยบายของผู้บริหาร ศอ.บต. ในระดับหมู่บ้านและตำบล การปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บข้อมูลตามที่ ศอ.บต. กำหนด การสนับสนุนภารกิจของ ศอ.บต. และหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการพัฒนาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้งรายงานผลให้แก่ ศอ.บต. และหน่วยงานของรัฐตามระยะเวลาที่กำหนด

๓.๑.๓ การส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติธรรมและการศึกษาแหล่งสังเวชนียสถาน จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะผู้มีความประพฤติดี ผู้ยากจน ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ ตลอดจนประชาชนทั่วไป ได้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ ณ นครเมกกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย รวมทั้ง เยี่ยมชมดินแดนต้นกำเนิดศาสนาอิสลาม เพื่อศึกษาและซึมซับหลักธรรมคำสอนทางศาสนาอย่างถูกต้อง อันจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เสริมสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการประกอบคุณงามความดี และเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมในสังคม การดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ประกอบด้วย การสนับสนุนการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ จำนวน ๑๐๐ คน พร้อมจัดให้มีการอำนวยความสะดวก ณ ท่าอากาศยานหาดใหญ่และท่าอากาศยานนราธิวาส อีกทั้ง ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมคนดีมีคุณธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีโอกาสเดินทางไปปฏิบัติธรรมและศึกษาแหล่งสังเวชนียสถานสำคัญ จำนวน ๔ ตำบล ในประเทศอินเดียและเนปาล โดยกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ กลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ ประชาชนทั่วไป ผู้ทำคุณประโยชน์แก่สังคมในพื้นที่ ตลอดจนบุคลากรภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๑.๔ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินงานส่งเสริมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาสและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับหมู่บ้านและชุมชน โดยอาศัยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน และผู้ใหญ่บ้านเป็นแกนกลางสำคัญในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินงานมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับปัญหา ความจำเป็นและศักยภาพของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สามารถเชื่อมโยงและต่อยอดการพัฒนาในระดับสูงต่อไป

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประกอบด้วยกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

๑) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการทำไม้ดัดบอนไซ ณ ตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล

๒) การฝึกอาชีพเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ณ ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

๓) การฝึกทำขนมเค้กและขนมพื้นบ้าน ณ ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

๔) การพัฒนาทักษะอาชีพทำไม้กวาดดอกหญ้า ณ ตำบลนาทอน อำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล

๕) การจัดเวทีประชาคมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ จำนวน ๒๔ ตำบล ใน ๖ อำเภอของจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอควนโดน ควนกาหลง ท่าแพ ละงู มะนัง และทุ่งหว้า

๖) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๒๔๔ หมู่บ้าน ใน ๓๖ ตำบลของจังหวัดสตูล หมู่บ้านละ ๗๓,๐๐๐ บาท ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อ/จัดจ้างตามระเบียบของทางราชการ

๓.๒ โครงการอำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

๓.๒.๑ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

สืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บ พิการ ทุพลภาพ จำนวน ๑๔,๓๘๐ ราย เสียชีวิต จำนวน ๕,๙๘๙ ราย และทรัพย์สิน บ้านเรือน อาคาร ยานพาหนะ พืชผลเกษตรเสียหาย จำนวน ๕,๙๕๔ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๘) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ในการให้ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้ริเริ่มกระบวนการเยียวยาชุมชน เพื่อฟื้นฟูวิถีชีวิตของผู้คนและชุมชนให้กลับมาเข้มแข็งอีกครั้ง การเยียวยาชุมชนไม่ได้หมายถึงเพียงการช่วยเหลือเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงการดูแลในระยะยาว ทั้งในด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนและการสร้างความไว้วางใจต่อกันอีกครั้ง โดยหน่วยงานรัฐและภาคประชาสังคมมีบทบาทร่วมกันในการลงพื้นที่และรับฟังความคิดเห็นของผู้คนในชุมชน ทำให้เข้าใจบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และศาสนา เพื่อให้เกิดการเยียวยาในทุกมิติ ต่อเนื่อง และจริงใจ การเยียวยาชุมชนจึงไม่ใช่เพียงภารกิจของใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างสังคมที่เข้าใจ สามารถอยู่ร่วมกันได้บนความหลากหลายทางสังคม การให้อภัยต่อกันโดยทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างปกติสุข ซึ่งกระบวนการหรือแนวทางการเยียวยาชุมชนที่ได้ดำเนินการมุ่งเน้นการพัฒนากลไกเยียวยาเชิงระบบ ผ่านการระดมความคิดเห็นของคนในชุมชนอย่างมีส่วนร่วม โดยริเริ่มนำร่องในพื้นที่ตำบลเปียน ตำบลสะบ้าย้อย อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และตำบลโฆษิต ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งส่งผลให้ชุมชนกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันอย่างปกติสุข

(๑) สถิติการช่วยเหลือเยียวยา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จำนวนเหตุการณ์ที่ผ่านการรับรอง ๓ ฝ่าย จำนวน ๙๓ ครั้ง
ผู้เสียชีวิต จำนวน ๓๘ คน
ผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน ๓๑๐ คน
พิการหรือทุพพลภาพ จำนวน ๕ คน

(๒) กระบวนการเยียวยาชุมชนผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวทาง ดังนี้

๑) พัฒนากลไกเยียวยาเชิงระบบ ผ่านการระดมความคิดเห็น จัดให้มีคณะทำงานในแต่ละระดับ โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชนที่ต้องประสานงาน วางแผนร่วมกันในการดำเนินงาน รวมถึงการแบ่งหน้าที่ในการจัดการให้ชัดเจน เพื่อตอบสนองปัญหาความต้องการของชุมชนโดยประชาชนมีส่วนร่วม อาทิเช่น

๑. ด้านความปลอดภัยที่ประชาชนมีความระหวาดระแวงในการใช้ชีวิต ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของคนในพื้นที่ จังหวัดสงขลา มีนโยบาย จัดซื้อโดรน เพื่อเป็นเครื่องมือในการสอดส่องลาดตระเวนในชุมชนของ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา (เทพา จะนะ นาทวี และ สะบ้าย้อย)

๒. การติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ทั่วถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจได้สำรวจกล้องวงจรปิดในพื้นที่

๓. การส่งเสริมอาชีพ โดยเน้นคนที่ขาดรายได้

๔. มิติการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย เสนอให้มีการเปิดพื้นที่กลาง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

๒) ขับเคลื่อน “งบประมาณเพื่อความสมานฉันท์” โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่

๑. กิจกรรมจิบกาแฟยามเช้าเพื่อเปิดพื้นที่เวทีแลกเปลี่ยนของชุมชน (ทั้งพุทธและมุสลิม) ในวัด สุเหร่า เป็นประจำทุกเดือน

๒. กิจกรรมกีฬาพื้นบ้านระหว่างชุมชน

๓. กิจกรรมทำบุญให้กับผู้เสียชีวิต

๓) พัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ โดยการส่งเสริม “แกนนำชุมชนเพื่อความสมานฉันท์” ในการสื่อสาร-เชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกลุ่มคนในพื้นที่ ผ่านผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา

๔) กลไกติดตามผลและประเมินผล โดยการจัดตั้งคณะทำงานในการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เช่น ผู้แทนผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยเลขาธิการ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ละกระทรวง และหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือเยียวยาจังหวัด

๓.๒.๒ การขับเคลื่อนยุติธรรมนำสันติสุขฯ

การแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเป็นปัญหาที่สั่งสมมานานนับ ๒๐ ปี มีความซับซ้อน และเชื่อมโยงกันหลายมิติ เกิดความหวาดระแวงและอคติที่มีต่อกัน ความไม่รู้ ไม่เข้าใจในกระบวนการยุติธรรม ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านการอำนวยความเป็นธรรมจากภาครัฐในบางขั้นตอน ผู้ที่เคยถูกบังคับใช้กฎหมายในคดีความมั่นคงเกิดความหวาดระแวงต่อภาครัฐ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงขับเคลื่อนยุติธรรมนำสันติสุข ในมิติด้านการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพและอำนวยความเป็นธรรม การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกหรือกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ด้วยการเสริมสร้างกำลังใจแก่ครอบครัวกลุ่มเปราะบางผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย ณ เรือนจำกลางยะลา เรือนจำกลางปัตตานี เรือนจำกลางสงขลา และเรือนจำจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๐๒ ครอบครัว ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ได้เปิดโอกาสให้ครอบครัวกลุ่มเปราะบางได้เข้าเยี่ยมผู้ต้องขัง

สายสัมพันธ์ที่ดีและช่วยบรรเทาความวิตกกังวลของทั้ง ๒ ฝ่าย อีกทั้งยังได้พบปะกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐระดับสูง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดความเข้าใจและความไว้วางใจมากขึ้น ลดความหวาดระแวงที่มีต่อเจ้าหน้าที่ และฟื้นฟูความเชื่อมั่นต่อภาครัฐ ทั้งยังมีการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน โดยการขับเคลื่อนเครือข่าย “ผู้ร่วมพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งเป็นเครือข่ายกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เพื่อเป็นข้อกลางในการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ผ่านการช่วยเหลือดูแลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการส่งเสริมอาชีพให้สมาชิกของเครือข่าย อาทิ การเลี้ยงชันโรง การขายก๋วยเตี๋ยว และการตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และฟื้นฟูศักดิ์ศรีในการกลับคืนสู่สังคม

๓.๓ โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

๓.๓.๑ การสนับสนุนการพัฒนาและขับเคลื่อนนกปรอดหัวโขน

การขับเคลื่อนนโยบายเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเน้นการใช้ทุนทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่นเป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่ง “นกปรอดหัวโขน” หรือ “นกกรงหัวจุก” ถือเป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีความนิยมสูงและมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ สามารถต่อยอดสู่การสร้างรายได้และส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินงานในมิตินี้ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างอาชีพและรายได้แก่ประชาชน แต่ยังเป็นการขับเคลื่อน “Soft Power” ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปสู่ระดับชาติและนานาชาติ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงได้จัดกิจกรรมสำคัญหลายประการ ได้แก่ (๑) การประชุมเพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์และพัฒนาทักษะการแปรรูปอาหารเม็ดนกปรอดหัวโขน โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๐๐ คน จากกลุ่มผู้เลี้ยงนกปรอดหัวโขน วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ (๒) การฝึกอบรมและส่งเสริมการเพาะพันธุ์นกปรอดหัวโขนสู่การเป็น Soft Power โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๐๐ คน และ (๓) การจัดมหกรรมแข่งขันประชันเสียงนกปรอดหัวโขนนานาชาติ ควบคู่กับการจำหน่ายสินค้าในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้เข้าร่วมงานกว่า ๓,๐๐ คน ครอบคลุมทั้งประชาชนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๓.๒ การสนับสนุนการสร้างสรรค์อัตลักษณ์พื้นถิ่นฮาลาล

การสร้างสรรค์อัตลักษณ์พื้นถิ่นฮาลาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สอดคล้องกับกรอบการพัฒนาความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพและสร้างความมั่นคงด้านปริมาณของวัตถุดิบและสินค้าพื้นถิ่นฮาลาลให้ได้มาตรฐาน ทั้งในมิติด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และความเป็นอัตลักษณ์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ การดำเนินงานดังกล่าวมิได้มุ่งเพียงการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีความหมายเชิงสังคมในการสร้างงาน สร้างอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

การพัฒนาอัตลักษณ์อาหารฮาลาลในพื้นที่ จชต. ยังเชื่อมโยงโดยตรงกับการผลักดันแรงงานด้านอาหารเข้าสู่ภาคบริการอาหารระดับมาตรฐานสากล ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ การสร้างแรงงานที่มีทักษะด้านการแปรรูปและบริการอาหารฮาลาลจะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ สร้างโอกาสในการจ้างงาน และขยายตลาดสินค้าฮาลาลสู่ระดับโลก อีกทั้ง ยังเป็นการต่อยอดศักยภาพของอุตสาหกรรมฮาลาลที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ

ในปัจจุบัน การดำเนินงานดังกล่าวอยู่ระหว่างการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๓.๓.๓ การส่งเสริมและผลักดันเศรษฐกิจฐานรากชุมชนฯ

การนำร่องการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ถือเป็นแนวทางเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างความมั่นคงทางอาหารและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของชุมชนท้องถิ่นในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การผลักดันธุรกิจชุมชน และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนผ่านนวัตกรรม การดำเนินงานดังกล่าวมิได้เป็นเพียงมาตรการแก้ปัญหาเชิงเศรษฐกิจระยะสั้น แต่เป็นการปูรากฐานให้กับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน และเชื่อมโยงสู่ความมั่นคงทางอาหารในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการพัฒนามีการจัดกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (๑) กิจกรรมอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการผลิตสินค้าเกษตร จัดขึ้น ณ พื้นที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาล จังหวัดปัตตานี โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๒ บ้านน้ำบ่อ และหมู่ที่ ๓ บ้านท่าสู่ ตำบลบ้านน้ำบ่อ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี รวมจำนวน ๔๐ คน ซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานตลาดที่กว้างขึ้น และ (๒) กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จัดขึ้นในพื้นที่เดียวกัน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมเกษตรกรในการเข้าถึงเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยมีผู้เข้าร่วมกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๔๐ คนเช่นเดียวกัน

๓.๓.๔ การส่งเสริมนักขับเคลื่อนการพัฒนาระดับพื้นที่

การเสริมสร้างศักยภาพผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างฐานรากความเข้มแข็งของชุมชน เนื่องจากผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และเครือข่ายภาคประชาสังคม เป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนในระดับตำบล กิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องถิ่นจึงถูกออกแบบมาเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้นำสามารถจัดทำและขับเคลื่อนโครงการในพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับโครงการตำบล “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

การฝึกอบรมจัดขึ้นจำนวน ๒ รุ่น มีผู้เข้าร่วมรวม ๒๑๘ คน ประกอบด้วย ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้แทนเครือข่ายภาคประชาสังคม พัฒนากรตำบล เลขานุการสภาสันติสุขตำบล และบัณฑิตอาสาฯ จาก ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา เนื้อหาการอบรมมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดได้จริง อาทิ การปรับใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชน การค้นหาจุดเด่นของชุมชนเพื่อสร้างอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน การยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้การสร้างอาชีพของหมู่บ้านแม่หม้ายที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ เพื่อนำบทเรียนมาปรับใช้ในชุมชนของตนเอง

ผลการดำเนินงานก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสมาชิกสภาสันติสุขตำบลและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีผู้นำท้องถิ่นเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาชุมชนในเชิงบูรณาการ อีกทั้ง ยังช่วยสร้างเวทีเรียนรู้ร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้นำในหลากหลายมิติได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันออกแบบแนวทางแก้ไขปัญหาของพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๓.๓.๕ การขับเคลื่อนกลไกสภาสันติสุขตำบล

จากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเข้าถึงบริการภาครัฐ และด้านความเป็นธรรม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบที่สำคัญต่อประชาชน โดยเฉพาะปัญหาความยากจนเป็นปัญหาพื้นฐานและเป็นอุปสรรคสำคัญในการสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ฐานข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ในปี ๒๕๖๕ พบว่า มีครัวเรือนยากจนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๕๒,๑๑๗ ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด ๕๒๗,๕๑๔ ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ ๙.๘๗ และ พบว่าข้อมูลประชากรยากจนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวน ๑๐๗,๓๕๖ คน จากประชากร ทั้งหมด ๑,๗๗๙,๑๔๑ คน หรือ คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๓ ประกอบกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รอบด้าน ส่งผลให้ปัญหาความยากจนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยิ่งทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และจากผลการศึกษาวิจัยของสถาบันการศึกษาในพื้นที่บ่งชี้ว่า สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่อย่างมีนัยยะสำคัญ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงขับเคลื่อนการบูรณาการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนผ่านกลไกสภาสันติสุขตำบล ซึ่งประกอบด้วย ๕ ภาคส่วน ได้แก่ (๑) ส่วนราชการที่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบล (๒) ผู้ปกครองท้องที่ (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (๔) ผู้นำศาสนาในพื้นที่ และ (๕) ภาคประชาชนในพื้นที่ โดยกำหนดเป้าหมายดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๙ ปีละ ๑๔,๐๐๐ ครัวเรือน และในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ จำนวน ๘,๖๑๗ ครัวเรือนซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือครัวเรือนยากจนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ แล้ว จำนวน ๒๕,๒๔๐ ครัวเรือน และคงเหลือครัวเรือนยากจนที่ต้องให้ความช่วยเหลือ จำนวน ๒๖,๘๗๗ ครัวเรือน

จังหวัด	PPP Connect (ตั้งต้นจาก TPMAP ๒๕๖๒) (ครัวเรือน)	ได้รับการช่วยเหลือในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (ครัวเรือน)	ได้รับการช่วยเหลือในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (ครัวเรือน)	คงเหลือนำไปใช้ในการขับเคลื่อนฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ (ครัวเรือน)
นราธิวาส	๑๑,๐๔๙	๔,๑๖๐	๓,๐๓๘	๓,๘๕๑
ปัตตานี	๑๕,๗๐๓	๔,๕๐๒	๔,๓๑๑	๖,๘๙๐
ยะลา	๑๒,๑๓๔	๒,๔๗๒	๒,๑๙๒	๗,๔๗๐
สงขลา	๔,๗๓๒	๑,๕๔๖	๑,๖๐๓	๑,๕๘๓
สตูล	๘,๔๙๙	๙๒๑	๔๙๕	๗,๐๘๓
รวม	**๕๒,๑๑๗**	**๑๓,๖๐๑**	**๑๑,๖๓๙**	**๒๖,๘๗๗**

๓.๓.๖ การพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มโอกาสมีงานทำให้กลุ่มเปราะบางในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การเสริมสร้างศักยภาพด้านอาชีพแก่เยาวชนและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง ปลอดยาเสพติด และมีความสันติสุขอย่างยั่งยืน การดำเนินงานร่วมกับ ศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทานจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมิได้เป็นเพียงการจัดฝึกอาชีพ แต่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเอง ดูแลครอบครัว และยกระดับคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้น อันสะท้อนถึงการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในพื้นที่ที่มีความเปราะบางสูง

การฝึกอบรมได้จัดขึ้น จำนวน ๒ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๘ สาขา โดยรุ่นที่ ๑ เป็นหลักสูตรระยะสั้น ๓ เดือน จำนวน ๕ สาขา ได้แก่ (๑) ช่างเครื่องปรับอากาศขนาดเล็ก (๒) ช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ (๓) ช่างซ่อมและบำรุงรักษารถจักรยานยนต์ (๔) ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร และ (๕) ช่างสีรถยนต์ ส่วนรุ่นที่ ๒ เป็นหลักสูตรระยะยาว ๖ เดือน จำนวน ๓ สาขา ได้แก่ (๑) ช่างไฟฟ้า (๒) ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ และ (๓) ช่างก่อสร้าง โดยมีผู้เข้ารับการฝึกทั้งสิ้น ๒๒๒ คน ในจำนวนนี้ สำเร็จการฝึกแล้ว ๑๐๔ คน และมีงานทำจำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๒ ขณะนี้กำลังดำเนินการฝึกอบรมรุ่นที่ ๒ จำนวน ๑๑๒ คน

นอกจากนี้ ยังได้มีการบูรณาการร่วมกับ โครงการขยายผลส่งเสริมนวัตกรรมเพื่อฟื้นฟูเด็กพิการ ผ่านการจัดทำ “เก้าอี้ สุขใจ” จำนวน ๘๒ ตัว มอบแก่เด็กพิการในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กิจกรรมนี้มิได้เป็นเพียงการส่งเสริมทักษะฝีมือเท่านั้น หากแต่เป็นการสะท้อนคุณค่าเชิงสังคมที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้ที่เคยเป็น “ผู้ขาดโอกาส” ให้กลายเป็น “ผู้ให้โอกาส” แก่ผู้ด้อยโอกาสกว่า ซึ่งช่วยสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง เสริมสร้างทัศนคติเชิงบวก และสร้างแรงบันดาลใจให้แก่สังคมโดยรวม

๓.๓.๗ สนับสนุนการเปิดโลกการศึกษานานาชาติสู่มาตุภูมิชายแดนใต้

การส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางในการดูแลนักเรียนและนักศึกษาไทยมุสลิมอย่างเป็นระบบ ถือเป็นภารกิจเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนการสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาไทยมุสลิมที่ศึกษาต่อในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖–๒๕๗๐ ซึ่งได้กำหนดให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อน ด้วยเหตุที่การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนและสังคม การดำเนินงานในประเด็นนี้จึงมิได้เป็นเพียงการให้ความช่วยเหลือเชิงการศึกษา แต่ยังเป็นกลไกในการสร้างโอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

หนึ่งในกิจกรรมสำคัญภายใต้การดำเนินงาน คือ กิจกรรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่มหาวิทยาลัย (Online Tutor for A-Level) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกระดับศักยภาพทางวิชาการของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้สามารถแข่งขันเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อย่างมั่นใจ โดยในปีที่ผ่านมา มีเยาวชนจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๖๕๔ คน กิจกรรมดังกล่าวเป็นการบูรณาการทั้งด้านการพัฒนาทักษะวิชาการ การสร้างแรงบันดาลใจ และการส่งเสริมความพร้อมทางด้านจิตใจ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดอุปสรรคในการศึกษาต่อ

๓.๓.๘ การสนับสนุนจัดตั้งสถาบันนานาชาติจังหวัดชายแดนภาคใต้

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง สถาบันนานาชาติจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ตลาดแรงงานของเด็กและเยาวชนในพื้นที่นำไปสู่การส่งเสริมการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ฯ และส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะภาษาที่หลากหลายของเด็กและเยาวชนในพื้นที่และเตรียม ความพร้อมในการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ประกอบด้วย (๑) กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนทุนที่เตรียมศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอัล-อัซฮัร ดำเนินการจำนวน ๒ รุ่น รวม ๙๐ คน (๒) กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจและผู้ประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ตลาดโลกมุสลิม รวม ๖๐ คน และ (๓) กิจกรรมสนับสนุนการส่งเสริมทักษะภาษาอาหรับเพื่อล่ามทางการแพทย์ จำนวน ๒ รุ่น รวม ๑๐ คน

๓.๓.๙ การสนับสนุนและเสริมสร้างโอกาสทางสังคม

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีภารกิจด้านการพัฒนาสังคมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานตามแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสให้ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง (เด็ก/เยาวชน) ให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพ เข้าถึงบริการสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียม ทั่วถึงและเป็นธรรม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้รายการค่าใช้จ่ายสนับสนุนและเสริมสร้างโอกาสทางสังคม ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและทุนการศึกษาเพื่ออาชีพแก่เยาวชนด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๔๑๑ ราย/ทุน ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่

๑) ทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มอาชีพแก่เยาวชนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (บริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)) ระดับ ปวช. ปวส.และปริญญาตรี จำนวน ๓๙๙ ราย

๒) ทุนการศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน ๑๑ ราย

๓) ทุนการศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยี ไออาร์พีซี จังหวัดระยอง ระดับ ปวช. จำนวน ๑ ราย

(๒) การเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (กิจกรรมวันเด็ก) โดยการจัดบูธกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สนับสนุนการมีส่วนร่วม พัฒนาทักษะทางสังคม การสร้างปฏิสัมพันธ์ และความกล้าแสดงออกของเด็กและเยาวชน ตลอดจนสร้างแรงบันดาลใจและโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อก้าวสู่อนาคตอย่างมั่นคง จำนวน ๑,๑๒๖ คน

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กกำพร้าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพทางเลือกที่สร้างรายได้ (การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์) ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับ นักเรียนกำพร้าและนักเรียนด้อยโอกาสในสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามและสถานสงเคราะห์เด็กในพื้นที่ จชต. จำนวน ๒๒ แห่ง แห่งละ ๒๐ คน รวม ๑๕๔ คน

(๔) การเสริมสร้างสุขภาพวัยรุ่นใต้ (ค่ายวัยใส) โดยเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดูแลสุขภาพกายและใจ เสริมสร้างสุขภาวะและภูมิคุ้มกันต่อพฤติกรรมเสี่ยง รวมทั้งส่งเสริมความรู้เท่าทันสื่อและสังคม เพื่อให้เยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวม ๒๖๔ คน จาก ๔๐ โรงเรียน

๓.๓.๑๐ การแก้ไขปัญหาสุขภาวะและภาวะโภชนาการต่ำของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

การแก้ไขปัญหาสุขภาวะและภาวะโภชนาการต่ำของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ศอ.บต. ได้เสริมพลังเครือข่ายโภชนาการเด็กเล็กชายแดนใต้ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาสุขภาวะและภาวะโภชนาการต่ำของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่อยู่ในระบบการศึกษา อายุ ๒-๕ ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายผู้ดูแลเด็กเล็กด้านโภชนาการเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาวะและภาวะโภชนาการต่ำของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้กับครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็กเล็ก และผู้ประกอบอาหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) กระทรวงมหาดไทย รวมกว่า ๓๐๐ คน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้านโภชนาการเด็กปฐมวัยทั้งการประเมินปัญหาทางโภชนาการ การจัดหาและปรุงอาหารตามหลักโภชนาการที่เหมาะสม ปริมาณและชนิดของสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต ตลอดจนการดูแลสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารอย่างถูกต้อง

นอกจากนั้นยังเน้นการพัฒนาทักษะการปรุงอาหารสำหรับเด็กจำนวนมาก การสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ในการจัดเตรียมอาหารที่ปลอดภัยและเหมาะสม รวมถึงการสังเกตปัญหาทางสังคมที่อาจส่งผลต่อภาวะโภชนาการของเด็กเล็ก โดยมุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่การทำงานจริง พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน เพื่อร่วมกันยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืน

๓.๔ โครงการพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคร่วม

๓.๔.๑ จิตอาสาเยาวชน “สานใจไทย สู่ใจใต้” (เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน)

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเยาวชนให้เป็นแกนนำในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ถือเป็นภารกิจเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้กลไกการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของเยาวชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่ความเข้าใจ ความสามัคคี และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข กิจกรรมที่ดำเนินการมิใช่เพียงการพัฒนาทักษะเชิงวิชาการหรือกิจกรรมจิตอาสา แต่เป็นการปลูกฝังแนวคิดเชิงคุณธรรมและจิตสำนึกต่อสังคมสอดคล้องกับศาสตร์พระราชาและหลักการทรงงานตามแนวพระราชดำริ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมสำคัญภายใต้โครงการ ได้แก่ (๑) กิจกรรมเสริมศักยภาพเยาวชน มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านวิถีชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาและหลักการทรงงานตามแนวพระราชดำริ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน และ (๒) กิจกรรมจิตอาสาเยาวชน “สานใจไทย สู่ใจใต้” ภายใต้แนวคิด “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” ดำเนินการในรูปแบบการบูรณาการร่วมกันระหว่างเยาวชนที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการ ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ โดยจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกของพื้นที่ เปิดพื้นที่กลางให้บุคคลภายนอกเกิดการรับรู้ เข้าใจ และเห็นถึงศักยภาพของเยาวชนในการขับเคลื่อนสังคม

ผลการดำเนินงาน พบว่า เยาวชนและประชาชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายเยาวชนในเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และสามารถนำศาสตร์พระราชาและหลักการทรงงานไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้ อีกทั้งบุคคลภายนอกยังรับรู้ถึงบรรยากาศเชิงบวกในพื้นที่ สะท้อนให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวสามารถสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการพัฒนาสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างแท้จริง

๓.๔.๒ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สื่อสร้างสรรค์ในวิถีวัฒนธรรม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ถือเป็นแนวทางยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อการสร้างรากฐานทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่วัยปฐมวัย โดยมุ่งให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) เป็นพื้นที่กลางในการจัดการเรียนรู้ที่ปลอดภัย สร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายในชุมชน การดำเนินงานดังกล่าวมิใช่เพียงการจัดกิจกรรมเชิงสื่อสาร แต่ยังเป็นการเสริมสร้างกลไกเชิงสังคมที่ช่วยเชื่อมโยงวิถีการศึกษา วิถีครอบครัว และวิถีชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อลดช่องว่างทางการเรียนรู้และปลูกฝังทักษะชีวิตที่เหมาะสมตั้งแต่ต้น

กิจกรรมสำคัญที่ได้ดำเนินการ ประกอบด้วย (๑) การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สื่อสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาการสื่อสารระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย พร้อมทั้งส่งเสริมนวัตกรรมการใช้ภาษาไทยควบคู่กับภาษาพื้นถิ่น จัดขึ้นจำนวน ๒ รุ่น มีผู้เข้าร่วม ๑๘๐ คน จาก อปท. ๖๐ แห่ง (๒) การขยายผลกิจกรรมสู่ชุมชน โดยสนับสนุนงบประมาณแก่ ศพด./อปท. แห่งละ ๓๐,๐๐๐ บาท รวม ๖๐ แห่ง เพื่อพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนบริบท ท้องถิ่น และฟื้นฟูการละเล่นพื้นบ้าน เชื่อมโยงวิถีไทยกับวิถีถิ่น โดยเปิดพื้นที่ให้เด็ก ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และ (๓) กิจกรรม Walk rally แลกเปลี่ยนเรียนรู้สื่อสร้างสรรค์ จากสถานศึกษาสู่ธนาคารสื่อสร้างสรรค์ (Educa.kon Zone ศอ.บต.) จำนวน ๘ รุ่น รวมผู้เข้าร่วม ๘๙๐ คน พร้อมจัดกิจกรรมต่อเนื่องในพื้นที่ดังกล่าว โดยมีเด็ก ครู ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายเข้าร่วมเพิ่มเติมอีก ๖๕๐ คน

๓.๔.๓ การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

โครงการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่มุ่งสร้างรากฐานความเข้าใจและความสามัคคีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการขยายผล “พื้นที่ต้นแบบสังคมพหุวัฒนธรรม” สร้างพื้นที่กลางสำหรับการเรียนรู้และการพบปะของประชาชนต่างศาสนิก ตลอดจนส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขภายใต้ความแตกต่างหลากหลาย การดำเนินงานดังกล่าวมิได้จำกัดเพียงการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม หากแต่เป็นการพัฒนา “ทุนทางสังคม” และเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนให้เป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนสังคมที่สอดประสานด้วยความเข้าใจ ความไว้วางใจ และความเคารพซึ่งกันและกัน

กิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้โครงการนี้ มีทั้งมิติด้านกีฬา ศาสนา ประเพณี และการพัฒนาอาชีพ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายประชาชนหลากหลายกลุ่มเข้าด้วยกัน ตัวอย่างกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ (๑) กิจกรรม “รู้ รัก สามัคคี” ฟุตบอลกระชับมิตร ไทย–มาเลเซีย วันที่ ๑๒–๑๓ มกราคม ๒๕๖๘ ณ จังหวัดปัตตานี มีผู้เข้าร่วม ๔๐๐ คน เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนสองประเทศ (๒) กิจกรรมสมโภชเจ้าพ่อเล่าเอี๊ยะกง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี วันที่ ๑๐–๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีผู้เข้าร่วมกว่า ๗๐๐ คน ซึ่งเป็นพื้นที่บูรณาการทางศาสนาและวัฒนธรรม (๓) สนับสนุนอุปกรณ์กีฬา แก่ ๗๐ ชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนและประชาชน (๔) การนำคณะสงฆ์และเครือข่ายไทยพุทธ จำนวน ๘๔ คน เข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช และศึกษาพื้นที่พหุวัฒนธรรมภาคกลาง ระหว่างวันที่ ๑๓–๑๙ มกราคม ๒๕๖๘ เพื่อสร้างการเรียนรู้ข้ามพื้นที่และเชื่อมร้อยเครือข่ายศาสนา

ในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระดับชุมชน มีการดำเนิน (๕) กิจกรรม “สานสัมพันธ์ชาวไทยหลากหลายวัฒนธรรม” จำนวน ๖ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ – ๘ มีนาคม ๒๕๖๘ รวมผู้เข้าร่วมกว่า ๒,๘๘๐ คน เพื่อเปิดพื้นที่การแลกเปลี่ยนและลดอคติทางสังคม (๖) กิจกรรม “พลิกฟื้นนาร้างเป็นนารักษ์” จังหวัดสงขลา วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๘ ผู้เข้าร่วมกว่า ๔๐๐ คน ทั้งไทยพุทธและมุสลิม ร่วมกันพัฒนาแหล่งอาชีพเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ในชุมชน (๗) การนำคนไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๑๑๐ คน ศึกษาพื้นที่พหุวัฒนธรรมภาคกลาง ระหว่างวันที่ ๑๗–๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตน และ (๘) การสนับสนุนกีฬาสร้างความสัมพันธ์ ครอบคลุมเยาวชนและประชาชน รวมกว่า ๓,๕๐๐ คน

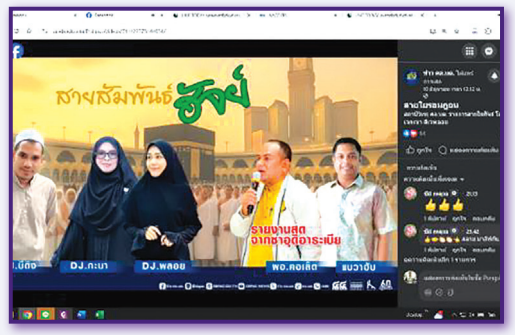

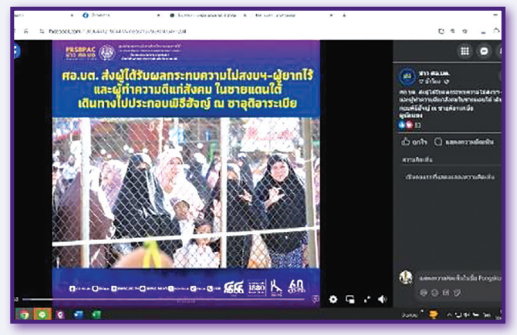

๓.๕ โครงการเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือ

การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร นโยบาย และทิศทางการดำเนินงานของภาครัฐให้ประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ได้รับรู้และเข้าใจอย่างถูกต้อง ตลอดจนสร้างทัศนคติที่ดีและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การดำเนินงานดังกล่าวมิได้เป็นเพียงการสื่อสารในเชิงข้อมูล แต่ยังเป็นการสร้างพื้นที่ความเข้าใจร่วม ลดอคติ และเพิ่มพลังสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

กิจกรรมสำคัญภายใต้โครงการนี้ประกอบด้วย (๑) การผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุกระจายเสียง ศอ.บต. ภาคภาษาไทย ๖ สถานี และภาษามลายู ๓ สถานี รวมวันละ ๑๒ ชั่วโมง รวมถึงการเผยแพร่ผ่านระบบวิทยุออนไลน์ โดยในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๘ มียอดรับชม–รับฟังผ่านเพจข่าว ศอ.บต. จำนวนทั้งสิ้น ๑๘๓,๘๙๕ ครั้ง แสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงประชาชนในวงกว้าง (๒) การเผยแพร่ข่าวสารผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ครอบคลุม ๕ จังหวัดชายแดนใต้ ในรายการ “มิติใหม่ ศอ.บต.” ออกอากาศทุกวันจันทร์–ศุกร์ เพื่อสื่อสารนโยบายอย่างต่อเนื่อง (๓) การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบปฏิทินเดือนรอมฎอน จำนวน ๒๓,๐๐๐ แผ่น เพื่อสื่อสารเชิงสัญลักษณ์และเข้าถึงวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ยังมี (๔) กิจกรรมเสวนาสร้างการรับรู้แก่สื่อมวลชน เนื่องในวันสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ ณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อเสริมบทบาทของสื่อมวลชนในการเป็นสะพานเชื่อมความเข้าใจระหว่างรัฐและประชาชน (๕) การผลิตและเผยแพร่สปอตโทรทัศน์ สร้างความเข้าใจการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกอากาศทางสถานีไวท์แชนแนลจำนวน ๒๐ ครั้ง เพื่อเข้าถึงกลุ่มประชาชนมุสลิมในพื้นที่ และ (๖) การผลิตและเผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ นำเสนอข่าวสารด้านการพัฒนา ออกอากาศทางสถานีเนชั่นแชนแนล ๔ ครั้ง เพื่อสร้างการรับรู้ต่อสาธารณชนในวงกว้างทั่วประเทศ

๓.๖ โครงการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล

๓.๖.๑ การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่รัฐและบุคลากรในพื้นที่

การพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับบริบททางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษและซับซ้อน การดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนจึงมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

การอบรมดังกล่าวจัดขึ้นจำนวน ๕ รุ่น รวมกลุ่มเป้าหมาย ๑,๔๖๒ คน ประกอบด้วยข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการตำรวจ และพนักงานส่วนท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงการทำความเข้าใจนโยบายสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ทั้งนี้ได้ยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นกรอบแนวทางหลักในการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้อย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิผล

ผลการดำเนินงานก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผ่านการอบรมจำนวน ๓ เครือข่าย ได้แก่ (๑) เครือข่ายผู้ผ่านหลักสูตรปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒) เครือข่ายผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรดิจิทัลยุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานที่ทันสมัย และ (๓) เครือข่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผ่านการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งเครือข่ายเหล่านี้ได้กลายเป็นทุนมนุษย์ที่มีความเข้าใจในบริบทพื้นที่ และพร้อมจะทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาและสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน

กิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐด้านเทคโนโลยีดิจิทัลยุคใหม่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐด้านเทคโนโลยีดิจิทัลนับเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ซับซ้อนและต้องการการทำงานที่รวดเร็ว ถูกต้อง และโปร่งใส การเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีแก่เจ้าหน้าที่จึงเป็นการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์ที่ไม่เพียงเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน แต่ยังเป็นการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิผลและยั่งยืน

กิจกรรมการฝึกอบรมดังกล่าวจัดขึ้นจำนวน ๓ รุ่น กลุ่มเป้าหมายรวม ๒๔๐ คน ประกอบด้วยข้าราชการและพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การจัดการข้อมูลดิจิทัล การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการบริหารงาน การสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแก้ปัญหาและสนับสนุนการทำงานในพื้นที่ การฝึกอบรมยังช่วยกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและเกิดความมั่นใจในการนำไปประยุกต์ใช้กับภารกิจจริง

ผลจากการดำเนินงานทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีทักษะด้านดิจิทัลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ และพร้อมที่จะต่อยอดการพัฒนาเชิงนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

๓.๖.๒ การประสานพลังกลไกการเสริมสร้างสันติสุขระดับพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ถือเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยการพัฒนาผู้นำให้สามารถแปรเปลี่ยนความขัดแย้งไปสู่ทางเลือกที่สร้างสรรค์ ไม่เพียงช่วยลดปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรง แต่ยังช่วยสร้างพื้นที่ต้นแบบที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กิจกรรมการฝึกอบรมจัดขึ้นจำนวน ๒ รุ่น กลุ่มเป้าหมายรวม ๒๐๐ คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนาทั้งศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๐ อำเภอในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื้อหาหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำ การต่อยอดองค์ความรู้และทักษะการปฏิบัติงานที่จำเป็น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกต้นแบบในระดับพื้นที่ (ครู ก.) ที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนสังคมสู่สันติสุข

นอกจากการเรียนรู้เชิงทฤษฎีแล้ว ยังมีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อการถอดบทเรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากประสบการณ์ตรง รวมทั้งแนวคิดที่ได้รับจากการทัศนศึกษาดูงาน ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ปฏิบัติงานของตนเองและต่อยอดเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างเหมาะสม

ผลจากการดำเนินงานทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนาในพื้นที่ โดยเครือข่ายดังกล่าว ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อสร้าง “พื้นที่ต้นแบบเครือข่ายชุมชนสันติสุขระดับอำเภอ” ซึ่งเป็นฐานรากของการสร้างความมั่นคง ความมั่งคั่ง และความยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๗ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปฏิบัติการ ๑๒๐ วัน วาระพืชกระท่อมในทางที่ผิด (๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘)

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เผชิญกับปัญหายาเสพติดที่มีความซับซ้อนและรุนแรง ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะทางประชากรศาสตร์และปัจจัยด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วิถีชีวิต รวมทั้งการขาดโอกาสทางการศึกษาและการทำงาน ทำให้ประชาชนกลุ่มเสี่ยงถูกล่อลวงจากกลุ่มผู้ค้าและเครือข่ายยาเสพติด โดยเฉพาะการใช้พืชกระท่อมในทางที่ผิด ซึ่งเป็นที่นิยมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากข้อมูลรายงานสถานการณ์การใช้สารเสพติดในภาคใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด พบว่า มีประชากรพื้นที่ภาคใต้กว่า ๓๘๓,๐๐๐ คน เคยใช้น้ำต้มกระท่อม โดยเป็นการใช้อย่างต่อเนื่อง (ใช้เกิน ๒๐ วันใน ๓๐ วัน) ถึง ๕๘,๕๐๐ คน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง ๓.๗ เท่า เมื่อเทียบกับการสำรวจครั้งที่ผ่านมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นอัตราส่วนที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ศอ.บต. ได้ร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการ ๑๒๐ วัน (๑ มิถุนายน – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘) วาระพืชกระท่อมในทางที่ผิด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว ในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย ๖๘๘ หมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่ ๔ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (จะนะ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี) มุ่งเน้นลดปัญหาการผลิต การค้า และการใช้พืชกระท่อมในทางที่ผิด ให้ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรมในระยะเวลา ๑๒๐ วัน ซึ่งจากการดำเนินงานในห้วงที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีร้านค้าจำหน่ายพืชกระท่อมในทางที่ผิดลดลง โดยเฉพาะเส้นทางสายหลักและชุมชนตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการใช้พืชกระท่อมในทางที่ผิด โดยใช้กระบวนการทางสังคม และแสดงสัญลักษณ์ในการปฏิเสธ อาทิ การตัด เผา ทำลาย และการขึ้นป้ายประกาศ เป็นต้น

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. พันตำรวจโท วรรณพงษ์	คชรักษ์	เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๒. นายชนธัญ	แสงพุ่ม	รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๓. นายปิยะศิริ	วัฒนวรางกูร	รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๔. นายนันทพงศ์	สุวรรณรัตน์	รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕. ร้อยตำรวจเอก ปิยะ	รักสกุล	รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๖. นายแพทย์สมหมาย	บุญเกลี้ยง	ผู้ช่วยเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๗. นายเสกสิทธิ์	สวรรยาธิปัติ	ผู้ช่วยเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวนิชาภา	หมื่นไกร	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจการพิเศษ
๒. นายธีรวิทย์	เทียรฆโรจน์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง
๓. พันโท เชิด	อักษรรัตน์	ผู้อำนวยการกองประสานและเร่งรัดการพัฒนาพื้นที่พิเศษจังหวัดชายแดนภาคใต้
๔. นายสมชาย	เกียรติ์ภราดร	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕. นาวาเอก จักรพงษ์	อภิมหาธรรม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและสนับสนุนงานพัฒนาฝ่ายพลเรือน
๖. นายประเวศ	หมีดเส็น	ผู้อำนวยการกองบริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
๗. นายจะเด็ด	สุขดี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการและบริหาร (กปพ.)
๘. นางสาวจิรภัค	สุวรรณเจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานติดตามและประเมินผล (กปพ.)
๙. นายอภินันต์	หนูพรหม	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานและเร่งรัดการพัฒนา (กปพ.)
๑๐. นายแวปันดี	วาเย๊ะ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการและบริหาร (กปค.)
๑๑. นายขอหลิด	แซะอาหลี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัย วิชาการ และกิจการพิเศษ (กปค.)
๑๒. ร้อยตำรวจโท ปิยะเชษฐ์	สตันยสุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จชต. (กปค.)
๑๓. นางสาวธันยาภรณ์	หทัยพิทักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดี (กบย.)
๑๔. นางรัตนา	ไชยนรินทร์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑๕. นางวริษา	ดวงจินดา	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
๑๖. นางสาวพรสรวง	จันทร์ทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๑๗. นางสาวนวรัตน์	ยอดผักแว่น	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
๑๘. นางสาวรัตนพร	จันดี	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๑๙. นางสาวบุษยรัตน์	บัวดวง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๒๐. นายอาหะมัด	สาและ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

เลขที่ ๖๐ ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๗๓๒๕ ๗๐๐๔-๖ โทรสาร ๐ ๗๓๒๕ ๗๐๐๕-๖ www.sbpac.go.th